

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES
[*ELEANOR SHARPSTON*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 11. aprīlī¹

Lieta C-482/17

**Čehijas Republika
pret
Eiropas Parlamentu,**

Eiropas Savienības Padomi

Prasība atcelt tiesību aktu – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/853, ar ko groza Direktīvu 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli – Kompetences piešķiršanas, samērīguma, tiesiskās noteiktības un diskriminācijas aizlieguma principu pārkāpums – Iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu – Ietekmes novērtējumi

1. Reaģējot uz vairākiem traģiskiem notikumiem, tostarp uzbrukumiem Parīzē un Kopenhāgenā², Eiropas Komisija pieņēma priekšlikumu³ grozīt ES tiesību aktus par ieroču kontroli, iegādi un nēsāšanu⁴. Ar 2017. gada 9. augusta prasību⁵, kas sagatavota, pamatojoties uz LESD 263. pantu, Čehijas Republika lūdz atcelt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2017/853 (2017. gada 17. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/477/EEK, kurā ietvertas attiecīgas ES normas, kas reglamentē šo jautājumu⁶.

2. Čehijas Republika savas prasības pamatojumā izvirza četrus pamatus. Tā apgalvo, ka, pieņemot Direktīvu 2017/853, Parlaments un Padome (turpmāk tekstā – “ES likumdevējs”) ir pārkāpuši šādus ES tiesību principus – kompetences piešķiršanas principu, ciktāl LESD 114. pants tika izmantots kā juridiskais pamats pasākumam, kura faktiskais mērķis ir novērst noziedzīgus nodarījumus, it īpaši terorismu (pirmais pamats); samērīguma principu (otrais pamats); tiesiskās drošības un tiesiskās palāvības principu (trešais pamats), un diskriminācijas aizlieguma principu (ceturtais pamats).

1 Originālvaloda – angļu.

2 2015. gada 14. un 15. februārī Kopenhāgenā, Dānijā, notika trīs atsevišķas apšaudes. Gāja bojā divi cietušie un pats uzbrucējs, un pieci policijas darbinieki tika ievainoti. 2015. gada 13. novembrī Parīzē, Francijā, vairākos saskaņotos teroristu uzbrukumos gāja bojā 120 cilvēki.

3 COM(2015) 750 *final*: Priekšlikums (2015. gada 18. novembris) Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Padomes Direktīvu 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (turpmāk tekstā – “COM(2015) 750”).

4 Padomes Direktīva 91/477/EEK (1991. gada 18. jūnijs) (OV 1991, L 256, 51. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/51/EK (2008. gada 21. maijs) (OV 2008, L 179, 5. lpp.).

5 Vienlaikus un tajā pašā datumā Čehijas Republika iesniedza pieteikumu veikt pagaidu pasākumus saskaņā ar LESD 278. pantu, lūdzot apturēt Direktīvas 2017/853 darbību. Šis pieprasījums ar Tiesas priekšsēdētāja vietnieka 2018. gada 27. februāra rīkojumu Čehijas Republika/Parlaments un Padome, C-482/17 R, nav publicēts, EU:C:2018:119, tika noraidīts.

6 Direktīva par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV 2017, L 137, 22. lpp.).

Juridiskais pamatojums

Līgums par Eiropas Savienību

3. Saskaņā ar LES 4. panta 2. punktu Eiropas Savienība respektē dalībvalstu vienlīdzību saistībā ar Līgumiem. Tā arī respektē “valstu galvenās funkcijas”, tostarp nodrošinot valsts teritoriālo integritāti, uzturot likumību un kārtību un aizsargājot valsts drošību. It īpaši valsts drošība paliek vienīgi katras dalībvalsts atbildībā.

4. LES 5. panta 2. punktā ir noteikts, ka saskaņā ar kompetences piešķiršanas principu Savienība darbojas tikai to kompetenču robežās, ko tai Līgumos piešķirušas dalībvalstis, lai sasniegtu tajos paredzētos mērķus.

5. Saskaņā ar LES 5. panta 4. punktā noteikto samērīguma principu Savienības rīcība ir samērīga ar Līgumu mērķu sasniegšanai nepieciešamo.

Līgums par Eiropas Savienības darbību

6. LESD 18. pantā ir noteikts, ka, piemērojot Līgumus, ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ.

7. Ir labi zināms, ka atbilstoši LESD 26. pantam Eiropas Savienība piemēro pasākumus ar mērķi izveidot vai nodrošināt iekšējā tirgus darbību (kuru veido telpa bez iekšējām robežām) saskaņā ar Līgumiem.

8. LESD 84. pantā ir noteikts, ka ES likumdevējs var noteikt pasākumus, lai veicinātu un atbalstītu dalībvalstu rīcību noziedzīgu nodarījumu novēršanas jomā, un Eiropas Savienības darbības jomā skaidri netiek iekļauta dalībvalstu normatīvo aktu tuvināšana šajā jomā.

9. LESD 114. panta 1. punktā ir sniegti sīki izstrādāti noteikumi LESD 26. pantā noteikto mērķu sasniegšanai. ES likumdevējs tādējādi ir pilnvarots paredzēt pasākumus tiesību aktu tuvināšanai saistībā ar iekšējā tirgus izveidi un darbību. LESD 114. panta 3. punktā ir noteikts, ka Komisija savos priekšlikumos, kas attiecas uz veselības aizsardzību, drošību, vides aizsardzību un patērētāju tiesību aizsardzību, un Parlaments un Padome, īstenojot savas attiecīgās pilnvaras, par galveno uzskatīs augstu aizsardzības līmeni, īpašu uzmanību pievēršot visiem atklājumiem, kas pamatojas uz zinātnes faktiem.

Eiropas Savienības Pamattiesību harta

10. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas⁷ 17. pantā ir noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības uz īpašumu, kas iegūts likumīgi, tiesības to lietot un atsavināt, kā arī tiesības attiecībā uz to dot rīkojumu savas nāves gadījumam. Šīs tiesības paredz, ka personai var atņemt tās īpašumu tikai sabiedrības interesēs, kā arī gadījumos un apstākļos, kuri ir paredzēti tiesību aktos. Īpašuma izmantošanu var arī noteikt ar tiesību aktiem, ciktāl tas nepieciešams vispārējās interesēs.

⁷ OV 2010, C 83, 391. lpp.

Direktīva 91/477

11. Direktīvas 91/477 apsvērumos ir paustas šādas atziņas⁸. Iekšējais tirgus aptver telpu bez iekšējām robežām, kurā saskaņā ar Līgumiem ir nodrošināta tostarp preču brīva aprīte. Pilnīga ieroču glabāšanas kontroles atcelšana pie dalībvalstu robežām ir saistīta ar dažu būtisku nosacījumu izpildi, tostarp ar ieroču tiesību aktu tuvināšanu⁹. Saskaņojot tiesību aktus, kas nosaka to šaujamo ieroču kategorijas, kuru iegāde un glabāšana privātpersonām būtu jāaizliedz, jāpakļauj atļaujas saņemšanai vai arī jāpakļauj deklarēšanai, tiktu palielināta dalībvalstu savstarpēja uzticēšanās personu drošības aizsardzības jomā¹⁰.

12. I nodaļa attiecas uz Direktīvas 91/477 darbības jomu. Tās 1. panta 1. punkta pirmajā daļā termins “šaujamierocis” ir definēts kā “pārnēsājams ierocis ar stobru, kurš šaujampulvera iedarbības rezultātā raida, ir paredzēts vai var tikt pielāgots, lai raidītu šāviņu, lodi vai lādiņu, izņemot gadījumus, kad tas ir izslēgts kāda I pielikuma III daļā uzskaitītā iemesla dēļ”. Šaujamo ieroči I pielikuma II daļā ir klasificēti četrās kategorijās – aizliegtie šaujamo ieroči (A kategorija); šaujamo ieroči, kuriem jāsaņem atļauja (B kategorija); šaujamo ieroči, kas jādeklarē (C kategorija), un citi šaujamo ieroči (D kategorija).

13. Saskaņā ar 3. pantu dalībvalstis var pieņemt stingrākus noteikumus nekā Direktīvā 91/477 noteiktie.

14. Direktīvas 2. nodaļā ir sniegti noteikumi par šaujamo ieroču tiesību aktu saskaņošanu, tostarp par tādu normu saskaņošanu, kas attiecas uz Eiropas Savienībā civīlai lietošanai paredzētu dažādu šaujamo ieroču iegādi, turēšanu, aprīti un tālāk nodošanu¹¹, vienlaikus nosakot elastīgākas normas attiecībā uz medību un sporta šaujamo ieročiem¹². Direktīvu 91/477 nepiemēro ieročiem un municijai, ko iegādājas un glabā bruņotie spēki, policija, valsts iestādes vai kolekcionāri un organizācijas, kuras saistītas ar ieroču kultūras un vēstures aspektiem, kā arī kara ieroču un municijas tirdznieciskajai aprītei¹³.

15. Direktīvas 3. nodaļā ir sniegti noteikumi, kas reglamentē ieroču aprītes formalitātes ES teritorijā. Saskaņā ar 11. pantu šaujamo ieročus var nodot no vienas dalībvalsts otrai saskaņā ar tajā ietvertajiem nosacījumiem. Šie nosacījumi paredz sniegt informāciju, piemēram, šaujamo ieroču pārdevēja un pircēja vārdu, uzvārdu un adresi, un izdot licenci, kurā dalībvalsts, kas izsniedz tālāk nodošanas atļauju, ietver visu nepieciešamo informāciju. Saskaņā ar 12. pantu, ja netiek izmantota 11. pantā noteiktā kārtība, nav atļauta šaujamo ieroča glabāšana ceļojuma caur divām vai vairākām dalībvalstīm laikā, ja vien attiecīgā persona nav ieguvusi katras attiecīgās dalībvalsts atļauju. Atļauja ir jāieraksta Eiropas šaujamo ieroču apliecībā, kas ceļotājam ir jāuzrāda, ja tas tiek prasīts.

8 Direktīvas 2008/51 preambulā (2. un 3. apsvērumā) arī ir sniegta skaidra atsauce uz Direktīvu 91/477, kas tika grozīta pēc Eiropas Savienības lēmuma parakstīt Protokolu par šaujamo ieroču, to daļu, detaļu un municijas nelikumīgu ražošanu un tirdzniecību saskaņā ar Padomes Lēmumu 2001/748/EK (2001. gada 16. oktobris) (OV 2001, L 280, 5. lpp.), turpmāk tekstā – “ANO Protokols par šaujamo ieroču nelikumīgu ražošanu un tirdzniecību”; skat. Direktīvas 2008/51 1. pantu un iepriekš 2. zemsvītras piezīmi.

9 Direktīvas 91/477 1.–3. apsvērumi.

10 Direktīvas 91/477 5. apsvērumi.

11 Būtībā šie noteikumi ir šādi: 4. pants (noteikumi par šaujamo ieroču laišanu tirgū); 5. pants (noteikumi par atļauju iegādāties un glabāt šaujamo ieročus); 6. pants (aizliegums attiecībā uz A kategorijas šaujamo ieroču iegādi un glabāšanu); 7. pants (noteikumi par B kategorijas šaujamo ieroču iegādi), un 8. pants (noteikumi par C kategorijas šaujamo ieroču glabāšanu). D kategorijas šaujamo ieroči ir minēti 4. panta 5. punktā (pirms grozījumiem, kas tika veikti ar Direktīvu 2017/853, skat. tālāk 24. punktu), kurā noteikts, ka no 2010. gada 28. jūlija dalībvalstīm ir jāsteno atbilstīgi izsekošanas pasākumi, lai tās varētu jebkurā brīdī šīs preces sasaistīt ar iapašnieku.

12 Direktīvas 2. panta 1. punkts.

13 Direktīvas 2. panta 2. punkts.

16. Saskaņā ar 17. pantu (kas ietilpst 4. nodaļā) Komisijai bija jāiesniedz Parlamentam un Padomei šādi ziņojumi un/vai pētījumi: i) līdz 2015. gada 28. jūlijam – par stāvokli pēc Direktīvas 91/477 piemērošanas; ii) līdz 2012. gada 28. jūlijam – par priekšrocībām un trūkumiem saistībā ar aizliegto vai atļauto šaujamo ieroci (attiecināmi A un B kategorijas ieroci) kategoriju samazināšanu, lai nodrošinātu labāku iekšējā tirgus darbību, un iii) līdz 2010. gada 28. jūlijam – par šaujamo ieroci kopiju laišanu tirgū, lai noteiktu, vai šādu produktu iekļaušana Direktīvas 91/477 darbības jomā ir iespējama un vēlama.

Direktīva 2017/853

17. Direktīvas 2017/853 apsvērumos ir paustas šādas atziņas:

- Ar Direktīvu 91/477 tika izveidots iekšējā tirgus papildu pasākums. Tas līdzsvaroja saistības nodrošināt noteiktu šaujamo ieroci un to būtisku daļu pārvietošanas brīvību Eiropas Savienībā, no vienas puses, un nepieciešamību kontrolēt šo brīvību ar drošības garantijām, kas ir piemērotas minētajiem izstrādājumiem, no otras puses.¹⁴
- Dažiem šīs direktīvas aspektiem ir vajadzīgi turpmāki samērīgi uzlabojumi, lai risinātu problēmu, ko rada šaujamo ieroci ļaunprātīga izmantošana krimināliem nolūkiem, kā arī ņemot vērā nesenos teroraktus.¹⁵
- Lai palielinātu visu šaujamo ieroci un būtisku daļu izsekojamību un atvieglotu to brīvu apriti, šie izstrādājumi būtu jāmarķē ar skaidru, neizdzēšamu un unikālu marķējumu un jāreģistrē dalībvalstu datu reģistros.¹⁶
- Ņemot vērā šaujamo ieroci (un būtisku daļu) bīstamību un ilgderīgumu un lai nodrošinātu, ka kompetentās iestādes spēj izsekot šos izstrādājumus administratīvu procesu un kriminālprocesu mērķiem, ir nepieciešams saglabāt ierakstus datu reģistros.¹⁷
- Attiecībā uz visbīstamākajiem šaujamo ierociem Direktīvā 91/477 būtu jāievieš stingrāki noteikumi, lai nodrošinātu, ka minētos šaujamo ieroci ar atsevišķiem ierobežotiem un pienācīgi pamatotiem izņēmumiem nebūtu atļauts iegādāties, glabāt vai tirgot.¹⁸
- Tā kā pastāv liels risks, ka akustiskie ieroci un citu tipu tukšo patronu ieroci var tikt pārveidoti par reāliem šaujamo ierociem, šie ieroci tika iekļauti Direktīvas 91/477 darbības jomā.¹⁹
- Ņemot vērā augsto risku, ka neatbilstīgi dezaktivēti šaujamo ieroci var tikt reaktivēti, un lai uzlabotu drošību visā Eiropas Savienībā, šādi šaujamo ieroci būtu jāiekļauj Direktīvas 91/477 darbības jomā.²⁰
- Dažus pusautomātiskos šaujamo ieroci var viegli pārveidot par automātiskiem šaujamo ierociem, tādējādi radot draudus drošībai. Pat ja tie netiek šādi pārveidoti, daži pusautomātiskie šaujamo ieroci varētu būt ļoti bīstami, ja to ietilpība patronu skaita ziņā ir augsta. Tādēļ pusautomātiskos šaujamo ieroci ar piestiprinātu lādējamo ierīci, kas dod iespēju izšaut daudzas patronas, būtu jāaizliedz izmantot civilā lietošanā.²¹

14 1. apsvērums.

15 2. apsvērums; skat. arī iepriekš 2. zemsvītras piezīmi.

16 6. apsvērums.

17 9. apsvērums.

18 15. apsvērums.

19 20. apsvērums.

20 21. apsvērums.

21 23. apsvērums.

- Direktīvā 2017/853 ir ievērotas pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti Hartā.²²
- Attiecībā uz Šveici Direktīva 2017/853 un Direktīva 91/477 ir Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana.²³

18. Direktīvas 1. panta 3. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz šaujāmieročiem, kas izgatavoti vai importēti Savienībā 2018. gada 14. septembrī vai vēlāk, dalībvalstis nodrošina, ka jebkurš šāds izstrādājums ir marķēts ar skaidru, neizdzēšamu un unikālu marķējumu un ir reģistrēts saskaņā ar Direktīvu 91/477. Šīs direktīvas 4. pantā ir iekļauts jauns 2.a apakšpunkts. Saskaņā ar šo noteikumu Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko nosaka šaujāmieroču marķējuma tehniskās specifikācijas. Direktīvas 91/477 4. panta 4. punktā ir reglamentēta datorizēta datu reģistra izveide un uzturēšana. Saskaņā ar grozīto tekstu dalībvalstīm ir jānodrošina, ka kompetentās iestādes šaujāmieroču reģistra datus, kas nepieciešami šo izstrādājumu izsekošanai un identificēšanai, saglabā 30 gadus pēc šo izstrādājumu iznīcināšanas.

19. Ar 1. panta 6. punktu ir aizstāts Direktīvas 91/477 5. un 6. panta agrākais teksts. Ciktāl tas attiecas uz šo tiesvedību, 5. panta 1. punkta pārskatītajā redakcijā ir norādīts, ka dalībvalstis atļauj šaujāmieročus iegādāties un glabāt vienīgi personām, kam ir pamatots iemesls un kuras ir sasniegušas vismaz 18 gadu vecumu. Personas, kas ir jaunākas par 18 gadiem, noteiktos apstākļos drīkst iegādāties šaujāmieročus medībām un šaušanai mērķī, piemēram, ja viņiem ir vecāku atļauja vai ja viņi atrodas vecāku uzraudzībā vai tāda pieaugušā uzraudzībā, kuram ir derīga šaujāmieroča vai medību atļauja. Saskaņā ar 5. panta 2. punktu dalībvalstīm ir jābūt izstrādātai uzraudzības sistēmai, lai nodrošinātu, ka atļauju izsniegšanas nosacījumi, kas noteikti valsts tiesību aktos, tiek ievēroti visu atļaujas derīguma laiku un ka *inter alia* tiek novērtēta attiecīgā medicīniskā un psiholoģiskā informācija. Direktīvas 5. panta 3. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka atļauju iegādāties un atļauju glabāt šaujāmieroči, kas klasificēti B kategorijā, anulē, ja konstatē, ka persona, kurai piešķirta minētā atļauja, nelikumīgi glabā lādējamu ierīci, ko var uzmontēt pusautomātiskam šaujāmierocim ar patronām, kurām uzsitiens notiek pa patronas centrālo kapsulu, vai atkārtotas darbības šaujāmierocim, kurā:

- a) ietilpst vairāk nekā 20 patronu; vai
- b) garstobra šaujāmieroču gadījumā – ietilpst vairāk nekā 10 patronu,

ja vien minētajai personai nav piešķirta atļauja saskaņā ar 6. pantu vai atļauja, kas apstiprināta, atjaunota vai pagarināta atbilstīgi 7. panta 4.a punktam.”

20. Direktīvas 91/477 6. panta grozījumi, kas īpaši attiecas uz šo tiesvedību, ir šādi:

“1. Neskarot 2. panta 2. punktu, dalībvalstis veic visus nepieciešamos pasākumus, lai aizliegtu A kategorijā klasificēto šaujāmieroču, būtisko daļu un munīcijas iegādi un glabāšanu. Tās nodrošina, ka minētie šaujāmieroči, būtiskās daļas un munīcija, kas tiek nelikumīgi turēti, pārkāpjot minēto aizliegumu, tiek konfiscēti.

22 31. apsvērums.

23 Direktīvas 36. apsvērums; skat. Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu to Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Lēmuma 1999/437/EK (OV 1999, L 176, 31. lpp.) 1. pantā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2008/146/EK (OV 2008, L 53, 1. lpp.) 3. pantu. Lihtenšteina, Islande un Norvēģija arī piedalās (kopā ar Šveici) Šengenas *acquis* saskaņā ar divpusējiem nolīgumiem, kas noslēgti ar Eiropas Savienību (turpmāk tekstā – “četras Šengenas valstis”).

2. Kritiskās infrastruktūras, kravu komercpār vadājumu, augstas vērtības konvoju un ierobežotas piekļuves telpu drošībai, kā arī valsts aizsardzībai, izglītības, kultūras, pētniecības un vēsturiskiem mērķiem un neskarot 1. punktu, valsts kompetentās iestādes atsevišķos izņēmuma gadījumos pienācīgi pamatotā veidā var piešķirt atļaujas attiecībā uz šaujāmieročiem, būtiskām daļām un munīciju, kas klasificēti A kategorijā, ja tas nav pretrunā sabiedriskajai drošībai vai sabiedriskajai kārtībai.

[..]

6. Dalībvalstis var atļaut šaušanas sportistiem iegādāties un glabāt pusautomātiskos šaujāmieročus, kas klasificēti A kategorijas 6. vai 7. punktā, ievērojot šādus nosacījumus: [..]

Attiecībā uz šaujāmieročiem, kas klasificēti A kategorijas 6. punktā, dalībvalstis, kuras piemēro militāro sistēmu, kas balstās uz vispārējo iesaukšanu, un kurās aizvadītajos piecdesmit gados pastāvējusi sistēma, ar ko militāros šaujāmieročus nodod personām, kas atstāj armiju pēc militārā dienesta pienākumu izpildes, var piešķirt minētajām personām kā šaušanas sportistiem atļauju glabāt vienu šaujāmieroči, kas lietots obligātā militārā dienesta laikā. Attiecīgā valsts iestāde pārveido minētos šaujāmieročus par pusautomātiskajiem šaujāmieročiem un periodiski pārbauda, ka personas, kas izmanto šādus šaujāmieročus, nerada risku sabiedriskajai drošībai. Piemēro pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā izklāstītos noteikumus²⁴.

[..]”

21. Ar šīs direktīvas 1. panta 7. punktu Direktīvas 91/477 7. pantā ir iekļauts šāds punkts: “4.a Dalībvalstis var izlemt apstiprināt, atjaunot vai pagarināt atļaujas pusautomātiskajiem šaujāmieročiem, kuri klasificēti A kategorijas 6., 7. vai 8. punktā, attiecībā uz šaujāmieroči, kas bija klasificēti B kategorijā un likumīgi iegādāti un reģistrēti pirms 2017. gada 13. jūnija, ievērojot pārējos šīs direktīvas nosacījumus. Dalībvalstis turklāt var atļaut šādus šaujāmieročus iegādāties citām personām, kurām dalībvalstis ir piešķirušas atļauju saskaņā ar šo direktīvu, kā tā grozīta ar [..] Direktīvu (ES) 2017/853”.

22. Ar Direktīvas 91/477 8. pantu pirms grozījuma izdarīšanas tika aizliegts glabāt C kategorijas šaujāmieroči, ja vien attiecīgā persona nebija paziņojusi par ieroci kompetentajām iestādēm²⁵. Tagad ar Direktīvas 2017/853 1. panta 8. punktu ir grozīts Direktīvas 91/477 8. pants, tajā iekļaujot jaunu 8. panta 3. punktu, kurā ir paredzēts, ka, ja dalībvalsts savā teritorijā aizliedz B vai C kategorijas šaujāmieroča iegādi un glabāšanu vai šādai iegādei un glabāšanai piemēro atļaujas saņemšanas procedūru, tā informē pārējās dalībvalstis, kuras par to izdara īpašu ierakstu ikvienā Eiropas šaujāmieroču apliecībā, ko tās izdod par šādu šaujāmieroči. Ar šīs direktīvas 1. panta 12. punktu Direktīvas 91/477 11. pantā ir iekļauti grozījumi. Tajos ir paredzētas procedūras šaujāmieroču pārvietošanai no vienas dalībvalsts uz citu. Ar 1. panta 13. punktu ir grozīts minētās direktīvas 12. pants, nosakot medniekiem un vēsturisku notikumu atveidotājiem jaunu kārtību, kas jāievēro, ceļojot dalībvalstīs savu darbību veikšanai ar noteiktiem šaujāmieročiem. Ar 1. panta 14. punktu ir grozīts Direktīvas 91/477 13. pants, dodot iespēju dalībvalstu kompetentajām iestādēm ar elektroniskiem saziņas līdzekļiem apmainīties ar informāciju par atļaujām, kas piešķirtas šaujāmieroču pārvešanai uz citu dalībvalsti.

23. Saskaņā ar 1. panta 18. punktu (ar kuru aizstāts Direktīvas 91/477 17. pants) Komisijai ir sniegts norādījums līdz 2020. gada 14. septembrim un pēc tam reizi piecos gados sniegt ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Direktīvas 91/477, kas grozīta ar Direktīvu 2017/853, piemērošanu, it īpaši attiecībā uz dažādām šaujāmieroču kategorijām, Eiropas šaujāmieroču apliecībām, preču marķēšanu un jauno tehnoloģiju, piemēram, 3D drukāšanas, ietekmi²⁶.

24 Šajos secinājumos es atsaucos uz 6. panta 6. punkta otro daļu kā uz “Šveices atkāpi”.

25 Skat. 11. zemsvītras piezīmi.

26 Skat. arī 1. panta 15. punktu, kā arī grozīto 13.a un iekļauto 13.b pantu.

24. Ar 1. panta 19. punktu ir grozīts Direktīvas 91/477 I pielikums. Ieviesto izmaiņu rezultātā četras šaujamoču kategorijas (A–D kategorija) ir reducētas uz trim kategorijām. Saskaņā ar 1. panta 19. punktu veiktās Direktīvas 91/477 I pielikuma II daļas izmaiņas īpaši attiecas uz šo tiesvedību, ciktāl apstrīdēto noteikumu darbības joma ir paplašināta, ietverot vairākus ieročus:

- A kategorijā (aizliegtie šaujamoči) ir iekļauts jauns 6., 7. un 8. punkts. Attiecīgi šajā kategorijā tagad ir šādi ieroči – automātiskie šaujamoči, kas ir pārveidoti par pusautomātiskiem ieročiem; noteikti īstobra un garstobra šaujamoči, kuriem nav nepieciešama pārlādēšana un kuriem ir noņemama pārlādēšanas ierīce ar tilpumu, kas pārsniedz 10 patronas, un pusautomātiski garstobra šaujamoči (t.i., šaujamoči, kurus sākotnēji bija paredzēts izmantot balstā pret plecu), kuru stobrus, saliekot vai sabīdot tos vai noņemot tos, neizmantojot darbarīkus, var saīsināt līdz garumam, kas nepārsniedz 60 cm, nezaudējot to funkcionalitāti;
- B kategorijā (šaujamoči, par kuriem jāsaņem atļauja) tagad ir iekļauti pusautomātiskie īstobra ieroči un jebkurš B kategorijas šaujamočis, kas ir pārveidots par ieroci tukšu patronu, kairinošu vielu, citu aktīvu vielu vai pirotehnisku patronu izšaušanai vai pārveidots par salūta vai akustisko ieroci;
- C kategorijā (šaujamoči, kas jādeklarē) tagad ir iekļauti A, B un C kategorijas šaujamoči, kas tikuši deaktivēti saskaņā ar Regulu (ES) 2015/2403²⁷, un
- Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļas formulējums ir aizstāts ar šādu tekstu: “[..] priekšmetus, kas atbilst “šaujamoča” definīcijai, neiekļauj minētajā definīcijā, ja tie: a) ir paredzēti trauksmes, signalizēšanas, dzīvības glābšanas, dzīvnieku kaušanas, zvejas ar harpūnu vai arī rūpnieciskiem vai tehniskiem nolūkiem, ar noteikumu, ka tos var izmantot tikai minētajiem nolūkiem; b) tiek uzskatīti par antiķiem ieročiem, ja tie nav iekļauti II daļā izklāstītajās kategorijās un uz tiem attiecas valstu tiesību akti. [..]”

Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu

25. Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu 2016. gada 13. aprīlī pieņēma trīs ES iestādes, pamatojoties uz LESD 295. pantu²⁸. Saskaņā ar šo nolīgumu šīs trīs iestādes ir apņēmības pilnas patiesi un pārrēdzami sadarboties visā likumdošanas ciklā²⁹. Tās atceras Eiropas Savienības pienākumu pieņemt tiesību aktus, jo īpaši saskaņā ar samērīguma principu³⁰. Nolīguma I daļā (“Kopīgas apņemšanās un mērķi”) šīs trīs iestādes vienojas panākt “labāku likumdošanas procesu”, kā izklāstīts šajā nolīgumā, un, īstenojot savas pilnvaras, ievērot līgumus un ES tiesību vispārējos principus, kas ietver proporcionalitātes principu³¹. Nolīguma III daļā (“Labāka likumdošanas procesa instrumenti”) ir sniegti apliecinājumi par ietekmes novērtējumu likumdošanas procesā. Tā 12. punktā ir noteikts, ka ietekmes novērtējumi ir rīki, kas trim iestādēm palīdz pieņemt pamatotus lēmumus. Tomēr tie nedrīkst nepamatoti kavēt likumdošanas procesu, nedz arī ietekmēt likumdevēju spējas ierosināt grozījumus. Komisija veiks ietekmes novērtējumus tostarp savām leģislatīvajām un neleģislatīvajām iniciatīvām, kas, sagaidāms, būtiski ietekmēs ekonomiku, vidi un sociālo jomu. Parlaments un Padome, izskatot Komisijas leģislatīvo aktu priekšlikumus, pilnībā ņems vērā Komisijas ietekmes novērtējumus. Parlaments un Padome – ja to uzskata par piemērotu un vajadzīgu likumdošanas procesam – veiks ietekmes novērtējumus saistībā ar

27 Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2015/2403 (2015. gada 15. decembris), ar ko izstrādā kopīgas pamatnostādnes par deaktivēšanas standartiem un metodēm, lai nodrošinātu, ka deaktivētie šaujamoči tiek padarīti neatgriezeniski neizmantojami (OV 2015, L 333, 62. lpp.).

28 OV 2016, L 123, 1. lpp. (turpmāk tekstā – “Iestāžu nolīgums”).

29 Nolīguma 1. apsvērumš.

30 Nolīguma 3. apsvērumš.

31 Attiecīgi Nolīguma 1. un 2. punkts.

to izdarītajiem būtiskajiem grozījumiem Komisijas priekšlikumos³². Saskaņā ar 18. punktu “Komisijas sākotnējo ietekmes novērtējumu un jebkādu papildu ietekmes novērtējuma darbu, ko iestādes veikušas likumdošanas procesa laikā, publiskos pirms likumdošanas procesa beigām, un, kopā ņemot, to var izmantot par izvērtēšanas pamatu”.

Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

26. Čehijas Republika lūdz Tiesai:

- atcelt Direktīvu 2017/853;
- piespriest Parlamentam un Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Pakārtoti Čehijas Republika lūdz Tiesai:

- atcelt Direktīvas 2017/853 1. panta 6. punktu, ciktāl ar to Direktīvā 91/477 ir iekļauti 5. panta 3. punkts un 6. panta 6. punkta otrā daļa;
- atcelt Direktīvas 2017/853 1. panta 7. punktu, ciktāl ar to Direktīvā 91/477 ir iekļauts 7. panta 4.a punkts;
- atcelt Direktīvas 2017/853 1. panta 19. punktu, ciktāl ar to Direktīvā 91/477 ir veikti šādi grozījumi:
  - I pielikuma II daļas A kategorijā ir iekļauts 6., 7. un 8. punkts;
  - grozīta I pielikuma II daļas B kategorija;
  - I pielikuma II daļas C kategorijā ir iekļauts 6. punkts;
  - grozīta I pielikuma III daļa;
- piespriest Parlamentam un Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

27. Parlaments lūdz Tiesai:

- prasību noraidīt, un
- piespriest Čehijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

28. Padome lūdz Tiesai:

- pilnībā noraidīt prasību, un
- piespriest Čehijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;
- stingri pakārtoti, ja Tiesa uzskata, ka Direktīva 2017/853 būtu jāatceļ, nospriest, ka direktīvas ietekme būtu jā saglabā pietiekami ilgu laikposmu, lai varētu noteikt vajadzīgos pasākumus.

32 ES iestāžu (Parlamenta, Padomes un Komisijas) attiecīgās lomas ir izklāstītas 13.–17. punktā.

29. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2018. gada 5. janvāra rīkojumu Ungārijai un Polijai tika atļauts iestāties lietā Čehijas Republikas prasījumu atbalstam. Ar tā paša datuma rīkojumu Francijai tika atļauts iestāties lietā Parlamenta un Padomes prasījumu atbalstam. Komisijai iestāties lietā atbildētāju atbalstam tika atļauts ar sekretāra 2017. gada 10. novembra lēmumu.

30. Rakstveida apsvērumus iesniedza Čehijas Republikas, Francijas, Ungārijas un Polijas valdības, kā arī Parlaments, Padome un Komisija.

31. Visi dalībnieki 2019. gada 5. marta tiesas sēdē sniedza mutiskus apsvērumus.

Pirmais pamats – kompetences piešķiršanas princips un juridiskais pamats

Argumenti

32. Ar pirmo pamatu Čehijas Republika apgalvo, ka ES likumdevējs ir pārkāpis LES 5. panta 2. punktā ietvertu kompetences piešķiršanas principu, jo LESD 114. pants neesot atbilstošs Direktīvas 2017/853 juridiskais pamats. Čehijas Republika norāda, ka Direktīvas 2017/853 mērķis neesot novērst iekšējā tirgus šķēršļus. Gluži otrādi – tās mērķis esot tikai novērst noziedzību un terorismu un tādējādi veicināt sabiedrības drošību un drošumu. No LESD 84. panta izrietot, ka, kaut arī ES likumdevējs var izstrādāt pasākumus, lai atbalstītu dalībvalstu darbības noziedzības novēršanas jomā, Līgumos pašai Eiropas Savienībai netiekot piešķirtas pilnvaras noteikt saskaņošanas pasākumus, kas radītu šādas sekas.

33. Čehijas Republika norāda, ka jebkura pasākuma juridiskais pamats ir jāizvēlas, ņemot vērā objektīvus faktorus, kas ir pārbaudāmi tiesā, tostarp attiecīgā pasākuma mērķi un saturu. Lai arī Direktīva 2017/853 tika pieņemta, pamatojoties uz LESD 114. pantu (juridiskais pamats, ar kuru tika pārņemts EEK 100.a pants, pamatojoties uz kuru tika izstrādāta Direktīva 91/477), apkārtējie apstākļi un Direktīvas 2017/853 mērķi būtiski atšķiroties no Direktīvas 91/477 apstākļiem un mērķiem. Turklāt tas, ka Direktīva 91/477 tika pieņemta ar atsauci uz iekšējo tirgu kā juridisko pamatu, nepamatojot to, ka Direktīvai 2017/853 ir izvēlēts tāds pats juridiskais pamats, jo tai ir ļoti atšķirīgi mērķi. Visbeidzot, lai arī ir taisnība, ka ar Direktīvu 2008/51 Direktīva 91/477 tika grozīta nolūkā uzlabot sabiedrisko drošību, ar Direktīvu 2008/51, ievērojot Eiropas Savienības starptautiskās saistības, kas izriet no ANO Protokola par šaujamo ražošanu un tirdzniecību, tika ieviesti būtībā tehniski grozījumi. Savukārt Direktīvas 2017/853 ietekme esot krietni lielāka nekā tikai šie tehniskie grozījumi.

34. Eiropas Parlaments un Padome apstrīd šos apgalvojumus, norādot, ka Čehijas Republika juridiski maldās un nepareizi interpretē LESD 114. pantu un Direktīvu 2017/853. Sabiedriskās drošības (un līdzīgi sabiedrības veselības) garantēšana esot ES tiesībās atzītas vispārējas intereses un esot atbilstošs pamats šādas tiesību normas pieņemšanai. Lai novērtētu, vai tika piemērots pareizs juridiskais pamats, esot jāizpēta Direktīva 91/477, kā arī Direktīva 2017/853. Pat ja tomēr Direktīva 2017/853 tiktu izvērtēta atsevišķi no Direktīvas 91/477, ES likumdevējam neesot bijis pienākuma atsaukties uz iemesliem, kas saistīti ar iekšējā tirgus šķēršļu novēršanu, lai likumīgi pieņemtu Direktīvu 2017/853. Ar Direktīvu 2017/853 netiekot grozīti Direktīvas 91/477 mērķi. Tās mērķis, ņemot vērā (direktīvas pieņemšanas laikā) nesenos teroristu uzbrukumus, esot bijis vienkārši līdzsvarot pārvietošanās brīvību un sabiedrisko drošību, vienlaikus turpinot nodrošināt netraucētu iekšējā tirgus darbību. Padome arī apgalvo, ka sabiedriskā drošība neesot Direktīvas 2017/853 pakārtotais mērķis.

35. Atbalstot Čehijas Republiku, Ungārija un Polija norāda, ka Direktīvas 2017/853 mērķis esot vienīgi noziedzības novēršana. Abas dalībvalstis uzskata, ka, izvērtējot grozījumu direktīvas likumību, piemēram, Direktīvas 2017/853 likumību, šis tiesību akts ir jāskata visā pilnībā, bet tas nenozīmējot, ka ir jāņem vērā arī tā tiesību akta mērķi, kas tiek grozīts (šajā gadījumā Direktīva 91/477). Šāda pieeja varētu radīt satraucošu precedentu, kas varētu paplašināt ES likumdevēja rīcības brīvības tvērumu.

Ungārija norāda, ka pareizais veids, kā interpretēt Direktīvu 2017/853, esot tāds, ka iekšējā tirgus darbības nodrošināšanas mērķis faktiski ir pakārtots galvenajam mērķim – noziedzības novēršanai. Polija apgalvo, ka faktiski neesot saistības starp šīs direktīvas mērķiem un iekšējā tirgus darbību. Tā vietā ar Direktīvu 2017/853 tiek radīti šķēršļi, kas ir pretēji tās mērķim, jo tiek apgrūtināta tādu šaujamoču aprīte, kuri nav bīstamas preces ES tiesību izpratnē.

36. Atbalstot Parlamentu un Padomi, Francija norāda, ka, tieši pretēji, no tiesību akta sagatavošanas materiāla esot redzams, ka Direktīvas 2017/853 mērķis ir novērst šķēršļus, kas kavē īstenot pamatbrīvības, kam ir tieša ietekme uz iekšējā tirgus darbību. Tas, ka Direktīvas 2017/853 mērķis ir veicināt arī sabiedrisko drošību, nemazinot tās mērķus iekšējā tirgus jomā. Šī pieeja esot redzama arī citos tiesību aktos, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 114. pantu.

37. Arī Komisija, atbalstot atbildētājus, norāda, pirmkārt, ka ES likumdevējam ir plašas rīcības brīvības robežas attiecībā uz tiesību aktiem, ko tas var pieņemt saskaņā ar LESD 114. pantu. Otrkārt, īstenojot savas funkcijas, likumdevējam nevarot tikt liegts izmantot iekšējo tirgu kā juridisko pamatu tikai tālab vien, ka attiecīgais pasākums ir vērstas arī uz sabiedriskās drošības aizsardzību. Treškārt, vairāki pētījumi un ziņojumi apliecinot ka iekšējais tirgus ir pamats Direktīvas 2017/853 pieņemšanai.

Vērtējums

38. Manuprāt, Čehijas Republikas pirmais pamats balstās uz kļūdainu LESD 114. panta interpretāciju un nepareizu Direktīvas 2017/853 izpratni. Tādēļ tas nav pamatots.

Ievada piezīmes

39. Jautājumi, kas šajā tiesvedībā radušies par LESD 114. panta darbības jomu un likumdevēja pilnvarām noteikt saskaņošanas pasākumus saistībā ar iekšējā tirgus izveidošanu un darbību, nav pilnīgi jauni³³. Tādi apsvērumi kā sabiedriskā drošība (līdztekus, piemēram, vides aizsardzībai un patērētāju aizsardzībai) pašsaprotami tā vai citādi ietekmēs tirgus darbību. Taču kur attiecībā uz dažādo saskaņā ar Līgumiem pieejamo juridisko pamatu izmantošanu būtu jānovelk robeža starp pasākumiem, kas vērsti uz iekšējo tirgu, un pasākumiem, kas vērsti uz kādu citu (vēlamo) mērķi? Vai LESD 114. pants pamatoti ietver tiesību aktus, kas pieņemti, lai stiprinātu sabiedrisko drošību, tieši reaģējot uz dalībvalstu teritorijā 2015. gadā īstenotajiem terora aktiem³⁴?

40. Iekšējā tirgus regulēšanas pilnvaras skar daudzus citus jautājumus. LESD 114. panta darbības joma tāpēc ir īpaši nozīmīga dalībvalstīm divu būtisku iemeslu dēļ. Pirmkārt, tas, vai uz šo noteikumu balstītie tiesību akti neskar jautājumus, attiecībā uz kuriem Līgumos ES likumdevējam *nav piešķirta* kompetence (kā to norāda Čehijas Republika), ir delikāts jautājums. Otrkārt, ES tiesību akti saskaņā ar šo noteikumu tiek pieņemti, ievērojot parasto likumdošanas procedūru (tādējādi ar kvalificētu balsu vairākumu), – tas nozīmē, ka neviena dalībvalsts nevar izmantot veto tiesības pret ierosināto aktu.

41. Nav strīda par to, ka LESD 84. pants nebūtu piemērots juridiskais pamats Direktīvai 2017/853. Saskaņā ar šo Līguma noteikumu ES likumdevējam nav piešķirtas pilnvaras pieņemt saskaņošanas tiesību aktus noziedzības novēršanas jomā. Tie paliek dalībvalstu kompetencē. Tādējādi, ja LESD 114. pants *nav* atbilstošs juridiskais pamats Direktīvai 2017/853, tāds pasākums ir jāatceļ.

33 Šajā saistībā skat. Tiesas judikatūru par tabakas izstrādājumiem un šo preču reklāmu. Tiesa savā 2000. gada 5. oktobra spriedumā lietā Vācija/Parlaments un Padome, C-376/98, EU:C:2000:544, 82. punkts, norādīja, ka iekšējais tirgus ir telpa bez iekšējam robežām, kurā saskaņā ar Līguma noteikumiem ir nodrošināta preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte, un to raksturo visu to šķēršļu atcelšana, kādi pastāv starp dalībvalstīm šo faktoru brīvai aprītei.

34 Skat. 2. zemsvītras piezīmi.

42. Nav strīda arī par to, ka juridiskais pamats Direktīvas 91/477 ieviešanai (sākotnējais pasākums šajā jomā) netiek apstrīdēts³⁵. Turklāt Direktīva 91/477 ir minimāls saskaņošanas pasākums, kurā ir noteikti šaujamoču kontroles, iegādes un glabāšanas noteikumi³⁶. Tādējādi dalībvalstīm ir zināma rīcības brīvība pieņemt atšķirīgus noteikumus šajā jomā attiecībā uz jautājumiem, kas pirms grozījumiem netika reglamentēti minētajā direktīvā³⁷, piemēram, noteikt pasākumus, kas attiecas uz dezaktivētiem šaujamočiem.

LESD 114. pants

43. Šajā Tiesas judikatūrā saistībā ar tiesību aktiem, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 114. panta 1. punktu, ir noteiktas šādas tēzes. Pirmkārt, lai gan ar vienkāršu konstatējumu par atšķirību pastāvēšanu starp dalībvalstu tiesiskajiem regulējumiem nepietiek, lai pamatotu LESD 114. panta izmantošanu, citādi ir gadījumos, kad starp dalībvalstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem pastāv tādas atšķirības, kuras var ierobežot pamatbrīvības un šādi tieši ietekmēt iekšējā tirgus darbību. Otrkārt, LESD 114. panta izmantošana par juridisko pamatu ir iespējama, ja mērķis ir nākotnē novērst tirdzniecības šķēršļus, kas rastos atšķirīgas dalībvalstu tiesību normu attīstības dēļ (iespējai, ka šādi šķēršļi radīsies, ir jābūt ticamai un minētā pasākuma mērķim ir jābūt saistītam ar to novēršanu). Treškārt, ja ir izpildīti priekšnoteikumi LESD 114. panta kā juridiskā pamata izmantošanai, ES likumdevējam nevar tikt liegts atsaukties uz šo tiesību normu tāpēc, ka citi jautājumi, piemēram, sabiedrības veselības aizsardzība, ir izšķiroši faktori, izdarot izvēli³⁸.

44. Saskaņā ar LESD 114. pantu likumdevējam ir kompetence novērst šķēršļus pārvietošanās brīvībai un uzlabot iekšējā tirgus darbību. Pēdējais minētais pamatā attiecas uz konkurences kroplošanas novēršanu, par ko šeit nav runa. Drīzāk tas ir pirmais elements, proti, vai ar Direktīvu 2017/853 tiek novērsti pārvietošanās brīvības šķēršļi un/vai tiks novērsta šķēršļu rašanās nākotnē, tāda ir pati Čehijas Republikas pirmā pamata būtība.

45. Ar frāzi “pasākumi, lai tuvinātu [...] aktus”, kas minēta LESD 114. pantā, Līguma autori atkarībā no saskaņojamās nozares vispārējā konteksta un konkrētajiem apstākļiem ir vēlējušies likumdevējam piešķirt rīcības brīvību attiecībā uz to, kāda aktu tuvināšanas tehnika ir vispiemērotākā vēlāmā rezultāta sasniegšanai. Atkarībā no apstākļiem šie pasākumi var būt pienākums visām dalībvalstīm ieviest noteikumus, – šajā gadījumā, lai nodrošinātu, ka preces, kas būtībā ir bīstamas (šaujamoči), tiek marķētas izsekojamības nolūkā, tiek regulēta šādu preču iegāde vai pat pastiprināta tādu ieroču kontrole, kas tiek uzskatīti par īpaši bīstamiem³⁹.

35 Skat. nākamo spriedumu, 2018. gada 23. janvāris, *Buhagiar u.c.*, C-267/16, EU:C:2018:26, 60. punkts.

36 Skat. Direktīvas 91/477 3. pantu un iepriekš 13. punktu.

37 Skat. pēc analogijas spriedumu, 2002. gada 10. decembris, *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 66. punkts.

38 Spriedums, 2016. gada 4. maijs, *Philip Morris Brands u.c.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 57.–60. punkts un tajos minētā judikatūra.

39 Pēc analogijas skat. spriedumus, 2006. gada 12. decembris, *Vācija/Parlaments un Padome*, C-380/03, EU:C:2006:772, 42. un 43. punkts, un 2016. gada 4. maijs, *Polija/Parlaments un Padome*, C-358/14, EU:C:2016:323, 37. un 38. punkts.

46. Citi tiesību akti, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 114. pantu, kuru mērķis ir nesaraucjami saistīts ar iekšējā tirgus darbību, bija iekļauti tā sauktās “jaunās pieejas” tiesību aktu skaitā⁴⁰. Šie pasākumi ietver vairākus aktus, sākot ar rotaļlietu drošumu⁴¹ un beidzot ar civilām vajadzībām paredzētām sprāgstvielām⁴² līdz pat individuālajiem aizsardzības līdzekļiem⁴³. LESD 114. pants (vai līdzvērtīgs noteikums Līguma iepriekšējās versijās) ir sistemātiski minēts kā juridiskais pamats. Katrā no šiem pasākumiem ir sniegti noteikumi attiecībā uz citiem aspektiem, piemēram, patērētāju aizsardzību un sabiedrības drošību vai veselību un drošību darbā, kas jāņem vērā, lai līdzsvarotu un papildinātu preču brīvu apriti. Lai arī šo pasākumu pārskats nebūt neliecina, ka Direktīvas 2017/853 mērķi līdzīgi ietilpst LESD 114. panta darbības jomā, tas, ka pastāv šāds ES tiesību aktu kopums, parāda, ka ES likumdevējam saskaņā ar šo Līguma noteikumu ir plašs darbību tvērums.

47. Šeit es vēršu uzmanību arī uz LESD 114. panta 3. punktu, kurā paredzēts, ka savos ar saskaņošanu saistītajos priekšlikumos Komisijai tostarp būtu jāņem vērā tādi jautājumi kā drošība.

48. Tādējādi, ja pastāv šķēršļi tirdzniecībai vai ja ir ticams, ka šādi šķēršļi radīsies nākotnē tāpēc, ka dalībvalstis attiecībā uz kādu izstrādājumu vai kādu izstrādājumu kategoriju ir pieņēmušas vai pieņem atšķirīgas normas, kas nodrošina atšķirīgu aizsardzības līmeni un šādi rada šķēršli attiecīgā izstrādājuma vai izstrādājumu aprītei Eiropas Savienībā, LESD 114. pants dod tiesības iesaistīties ES likumdevējam, nosakot attiecīgus pasākumus atbilstoši LESD 114. panta 3. punktam un tiesību principiem, kas minēti LESD (vai kas izkristalizējušies judikatūrā), lai regulētu iekšējo tirgu⁴⁴.

49. Tiesas judikatūra attiecībā uz tabakas izstrādājumiem sniedz īpaši noderīgas vadlīnijas par LESD 114. panta darbības jomu, ko var pēc analogijas piemērot šajā lietā, jo minētais tiesību akts ir vērsts ne tikai uz iekšējo tirgu, bet arī uz sabiedrības veselības aizsardzību un patērētāju aizsardzību⁴⁵. Protams, ir taisnība, ka lietā Vācija/Parlaments un Padome⁴⁶ Tiesa ir skaidri norādījusi, ka pilnvaras pieņemt tiesību aktus saskaņā ar LESD 114. pantu nav neierobežotas⁴⁷. Minētā lieta attiecās uz tiesību aktu, kas tika pieņemts saskaņā ar bijušo EKL 95. pantu (tagad LESD 114. pants) un ar kuru tika ieviests aizliegums reklamēt visus tabakas izstrādājumus. Tiesa nolēma, ka nevar uzskatīt, ka šāds absolūts aizliegums varētu veicināt tirdzniecību, un ka minētajā lietā apstrīdētā direktīva sniedzas tālāk, nekā nepieciešams sabiedrības veselības aizsardzībai⁴⁸. Šajā lietā nostāja ir acīmredzami atšķirīga, jo ar Direktīvu 2017/853 netiek ieviests šāds absolūts aizliegums attiecībā uz šaujamočū brīvu apriti⁴⁹.

50. Attiecīgi jāpārbauda, vai Direktīva 2017/853, ņemot vērā tās saturu un aplūkojot visu direktīvu kopumā, novērš brīvas aprites šķēršļus un/vai turpmāku šķēršļu rašanos.

40. Tā sauktā “jaunā pieeja” attiecās uz apmēram 22 ES pasākumiem, kuru mērķis bija uzlabot iekšējo tirgu un stiprināt nosacījumus plaša preču klāsta laišanai ES tirgū. Būtiņa Eiropas Savienība pieņem tiesību aktus, kuros tiek definētas iekšējā tirgū laistajām precēm piemērojamās pamatprasības attiecībā uz drošību un citiem valsts interešu aspektiem, skat., piemēram, COM(2003) 240, galīgā redakcija, “Jaunās pieejas direktīvu istenošanas uzlabošana”. Šis direktīvas tagad ietilpst “Jaunā tiesiskā regulējuma” darbības jomā, kas reglamentēts tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā Nr. 768/2008/EK (2008. gada 9. jūlijs) par produktu tirdzniecības vienotu sistēmu un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 93/465/EEK (OV 2008, L 218, 82. lpp.).

41. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/48/EK (2009. gada 18. jūnijs) par rotaļlietu drošumu (OV 2009, L 170, 1. lpp.).

42. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/28/ES (2014. gada 26. februāris) par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz civilām vajadzībām paredzēto sprāgstvielu pieejamību tirgū un pārraudzību (OV 2014, L 96, 1. lpp.).

43. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/425 (2016. gada 9. marts) par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 89/686/EEK (OV 2016, L 81, 51. lpp.).

44. Spriedums, 2016. gada 4. maijs, *Philip Morris Brands u.c.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 61. punkts. Minētā norāde tostarp attiecas uz tādiem tiesiskiem principiem kā samērīgums, tiesiskā drošība un diskriminācijas aizliegums.

45. Skat. 38. zemsvītras piezīmi.

46. Spriedums, 2000. gada 5. oktobris, C-376/98, EU:C:2000:544.

47. Savā 2004. gada 14. decembra spriedumā lietā *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, Tiesa ieņēma atšķirīgu pieeju. Minētajā lietā tā noraidīja apgalvojumu, ka aizliegums, kas attiecas uz visiem perorāli lietojamiem tabakas izstrādājumiem, tostarp “snus” (Zviedrijā populāra tabaka, ko ievieto starp lūpu un smaganām), neveicina iekšējo tirgu. Tiesa nolēma, ka valsts tiesību akti saistībā ar šiem tabakas izstrādājumiem attīstās atšķirīgos virzienos, radot šķēršļus tirdzniecībai. Šādos apstākļos principā bija likumīgi izmantot EKL 95. pantu (tagad LESD 114. pants) kā juridisko pamatu (skat. 37.–42. punktu).

48. Spriedums, 2000. gada 5. oktobris, Vācija/Parlaments un Padome, C-376/98, EU:C:2000:544, 99.–105. punkts.

49. Skat. iepriekš 18.–21. punktu.

Direktīva 2017/853

51. Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai ES tiesību akta juridiskā pamata izvēlei ir jābalstās uz objektīviem un tiesā pārbaudāmiem apstākļiem, tostarp attiecīgā tiesību akta mērķi un saturu. Ja, pārbaudot attiecīgo tiesību aktu, tiek konstatēts, ka tam ir divi mērķi vai ka tam ir divas sastāvdaļas, no kurām vienu var uzskatīt par galveno vai dominējošo, bet otrai ir tikai palīgraksturs, tad tiesību akts ir jābalsta tikai uz vienu juridisko pamatu, proti, uz to, ar ko saistīts galvenais vai dominējošais mērķis vai sastāvdaļa⁵⁰. Attiecīgi ir jānosaka Direktīvas 2017/853 galvenais mērķis un jāpārbauda tās saturs⁵¹.

52. Kā norāda Čehijas Republika, Ungārija un Polija, Direktīvas 2017/853 2. un 23. apsvērumā it īpaši, ņemot vērā “šaujamoču ļaunprātīgu izmantošanu noziedzīgiem mērķiem” un 2015. gada teroristu uzbrukumus⁵², uzsvērti tās mērķi sabiedriskās drošības jomā.

53. Vai no tā izriet, ka, izvirzot šos mērķus, ES likumdevējs ir pārsniedzis savas pilnvaras, pieņemot tiesību aktus, ar kuriem tiek saskaņoti dalībvalstu tiesību akti noziedzības novēršanas jomā?

54. Man tā nešķiet.

55. Lai noskaidrotu Direktīvas 2017/853 galveno nolūku, vispirms ir jāizprot preambula un īstenošanas noteikumi kopumā⁵³.

56. Dažos apsvērumos ir norādīti mērķi, kas nepastarpināti ir saistīti ar iekšējo tirgu. Tādējādi 1. apsvērumā ir atgādināts, ka “ar [...] Direktīvu 91/477[...] tika izveidots iekšējā tirgus papildu pasākums. Tas *lidzvaroja saistības nodrošināt* noteiktu šaujamoču un to būtisku daļu *pārvietošanas brīvību* Eiropas Savienībā, no vienas puses, un *nepieciešamību kontrolēt šo brīvību ar drošības garantijām, kas ir piemērotas minētajiem izstrādājumiem*, no otras puses” (mans izcēlums). Direktīvas 6. apsvērumā ir paskaidrots, ka mērķis prasībai visus šaujamočus un būtiskas to daļas marķēt ar “skaidru, neizdzēšamu un unikālu marķējumu” un reģistrēt dalībvalstu datu reģistros ir “palielinā[t] visu šaujamoču un būtisku daļu izsekojamību un atviegl[ot] to brīvu apriti”.

57. Tomēr noteiktos apsvērumos neapšaubāmi ir norādīts drošības mērķis. 15. apsvērumā ir norādīts, ka “attiecībā uz visbīstamākajiem šaujamočiem Direktīvā 91/477 būtu jāievieš stingrāki noteikumi, lai nodrošinātu, ka minētos šaujamočus ar atsevišķiem ierobežotiem un pienācīgi pamatotiem izņēmumiem nebūtu atļauts iegādāties, glabāt vai tirgot”. Direktīvas 16.–18. apsvērumā ir minēts, ka tiks izstrādāts noteikums, kurā būs paredzēts šaujamoču stingrākas kontroles izņēmums attiecībā uz kolekcionāriem, tirgotājiem un tirdzniecības starpniekiem. Direktīvas 20. apsvērumā ir norādīts, ka Direktīvas 91/477 darbības joma būtu jāpaplašina, ietverot tajā tukšo patronu ieročus, kuri var tikt pārveidoti par reāliem šaujamočiem. Visbeidzot, 21. apsvērumā ir atzīts augstais risks, ka neatbilstīgi dezaktivēti šaujamoči var tikt reaktivēti, un atzīta vajadzība ņemt vērā ANO Protokolu par šaujamoču nelikumīgu ražošanu un tirdzniecību⁵⁴.

50 Spriedums, 2018. gada 23. janvāris, *Buhagiar u.c.*, C-267/16, EU:C:2018:26, 42. punkts un tajā minētā judikatūra.

51 Skat. spriedumu, 2018. gada 21. jūnijs, Polija/Parlaments un Padome, C-5/16, EU:C:2018:483, 49. punkts.

52 Čehijas Republika atsauca uz vairākiem dokumentiem, kas sagatavoti pirms Direktīvas 2017/853 pieņemšanas un kuros kā mērķi ir minēti noziedzības novēršana un drošība. Tie ir 2014. gada 11. decembra “Šaujamoču direktīvas novērtējums”, ko *Technopolis* sagatavoja Komisijai, un Komisijas priekšlikums COM(2015) 750 *final*.

53 Spriedums, 2000. gada 27. janvāris, *DIR International Film u.c./Komisija*, C-164/98 P, EU:C:2000:48, 26. punkts.

54 Ir sagatavoti vairāki ziņojumi, tostarp COM(2013) 716 *final*, Komisijas 2013. gada 21. oktobra paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam “Šaujamoči un ES iekšējā drošība: pilsoņu aizsardzība un nelegālās tirdzniecības pārtraukšana”; Eiropas Komisijai 2014. gada jūnijā sagatavotais “Pētījums, lai atbalstītu ietekmes novērtējumu par iespējamo iniciatīvu saistībā ar noteikumu uzlabošanu par šaujamoču dezaktivēšanas, iznīcināšanas un marķēšanas procedūrām ES, kā arī par trauksmes ieročiem un kopijām”, un COM(2015) 751 *final*, Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Padomes 1991. gada 18. jūnija Direktīvas 91/477/EK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli, kas grozīta ar 2008. gada 21. maija Direktīvu 2008/51/EK, *REFIT* novērtējums” (turpmāk tekstā – “COM(2015) 751”), 2015. gada 18. novembris.

58. Ko tad Direktīvas 2017/853 materiālo tiesību normas faktiski dara?

59. Ar 1. panta 1. punktu Direktīvas 91/477 1. panta tekstā tiek ieviestas vairākas jaunas definīcijas, piemēram, “dezaktivēti šaujamieroči”, “kolekcionārs”, “tirdzniecības starpnieks” un “nelikumīga izgatavošana”⁵⁵. Ar 1. panta 3. punktu tiek grozīts Direktīvas 91/477 4. pants, saskaņojot noteikumus par tirgū laisto šaujamieroču marķēšanu. Komisijai ir uzlikts pienākums pieņemt īstenošanas aktus, ar ko nosaka šaujamieroču marķējuma tehniskās specifikācijas⁵⁶.

60. Ar Direktīvas 2017/853 1. panta 6. punkta noteikumiem pilnībā tiek aizstāts Direktīvas 91/477 agrākais 5. pants (par šaujamieroču iegādi un glabāšanu) un 6. pants (par A kategorijas šaujamieroču aizliegšanu). Dalībvalstīm tiek prasīts izveidot monitoringa sistēmu, lai nodrošinātu, ka tiek izpildīti valsts atļauju nosacījumi, un lai gadījumā, ja šie nosacījumi vairs netiek izpildīti, šādas atļaujas tiktu atceltas. Ja A, B vai C kategorijas šaujamieroči tiek iegādāti, izmantojot distances līgumus, ir jāpārbauda pircēja identitāte un tam piešķirtā atļauja. Ar jauno 6. pantu tiek ieviests vispārējs aizliegums iegādāties un glabāt A kategorijā klasificētus šaujamieročus, būtiskas to daļas un municiju. Dalībvalstīm tiek sniegta iespēja piešķirt vairākus ierobežotus izņēmumus (atsevišķos gadījumos, izņēmuma kārtā un pienācīgi pamatoti). Šie jaunie pasākumi attiecas uz kritiskās infrastruktūras, kravu komercpārvaldījumu, augstas vērtības konvoju un ierobežotas piekļuves telpu drošību (ja tas nav pretrunā sabiedriskajai drošībai vai sabiedriskajai kārtībai); uz īpašām atļaujām, kas tiek piešķirtas kolekcionāriem, tirgotājiem un tirdzniecības starpniekiem, tiem veicot savu profesionālo darbību; uz atļaujām muzejiem, un uz atļaujām šaušanas sportistiem. Pēdējiem minētajiem ir piemērojami zināmi nosacījumi⁵⁷.

61. Ar Direktīvas 2017/853 1. panta 7. punktu tiek grozīts Direktīvas 91/477 7. pants, ar kuru ir aizliegts iegādāties B kategorijas šaujamieročus, ja nav iepriekšējas atļaujas. Pēc Direktīvas 2017/853 pieņemšanas pusautomātiskie šaujamieroči vairs netiek klasificēti B kategorijā, – tagad tie tiek klasificēti A kategorijā. Ar 1. panta 7. punkta b) apakšpunktu Direktīvā 91/477 tiek iekļauts jauns 7. panta 4.a punkts, ar kuru dalībvalstīm ir ļauts apstiprināt, atjaunot vai pagarināt iepriekš B kategorijā klasificēto un līdz 2017. gada 13. jūnijam (datumam, kad stājas spēkā Direktīva 2017/853) likumīgi iegādāto un reģistrēto pusautomātisko šaujamieroču atļaujas.

62. Ar Direktīvas 2017/853 1. panta 8. punktu tiek grozīti Direktīvas 91/477 noteikumi attiecībā uz C kategorijas šaujamieročiem. 1. panta 12. punktā ir sniegti noteikumi šaujamieroču pārvešanai no vienas dalībvalsts uz citu. 1. panta 13. punktā ir noteikts, saskaņā ar kādiem nosacījumiem personas, piemēram, mednieki, var “glabāt vienu vai vairākus šaujamieročus ceļojumā caur divām vai vairāk dalībvalstīm, lai veiktu savas plānotās darbības”⁵⁸. 1. panta 14. punktā ir sniegta dalībvalstu savstarpējās sadarbības kārtība⁵⁹. 1. panta 18. punktā ir norādīts, ka Komisijai ir jāiesniedz ziņojums par Direktīvas 2017/853 piemērošanu, pārskatot tās noteikumus saistībā ar jaunajām tehnoloģijām, piemēram, 3D drukāšanu.

63. Manuprāt, lielākā daļa 1. panta 3., 6., 7., 8., 12.–14. un 18. punkta leģislatīvo seku ir vērstas uz to, lai ieviestu saskaņotus noteikumus ar mērķi nodrošināt, ka dalībvalstīm nav jāveic individuālas (un tāpēc, iespējams, būtiski atšķirīgas) darbības. Tāpēc tie, manuprāt, primāri ir vērsti uz iekšējā tirgus darbības nodrošināšanu.

55 Skat. attiecīgi Direktīvas 2017/853 1. panta 1. punkta 6., 8., 9., 10. un 11. apakšpunktu.

56 Skat. ar Direktīvu 2017/853 grozītās Direktīvas 91/477 4. panta 2.a punktu.

57 Šie nosacījumi ir šādi – apstiprinājums, ka attiecīgās personas medicīniskais un psiholoģiskais stāvoklis ir novērtēts saskaņā ar Direktīvas 91/477 5. panta 2. punktu; pierādījums par dalību šaušanas sacensībās, ko atzinusi oficiāli atzīta sporta organizācija, un apstiprinājums, ka šī persona ir sporta kluba biedrs, vismaz 12 mēnešus tajā regulāri trenējies šaut mērķi un ka attiecīgais šaujamierocis atbilst prasītajām specifikācijām.

58 Skat. iepriekš 22. punktu.

59 Citi Direktīvas 2017/853 noteikumi ietver formālas izmaiņas. Piemēram, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos tiesību aktus (1. panta 14. punkts) un vārds “Kopiena” tiek aizstāts ar vārdu “Savienība” (1. panta 17. punkts).

64. Ar 1. panta 19. punktu tiek veikti Direktīvas 91/477 I pielikuma grozījumi. Šajā nolūkā būtiskas izmaiņas ir tādas, ka A kategorijā ir iekļauti automātiskie šaujamieroči, kuri pārveidoti par pusautomātiskiem ieročiem, šaujamieroči ar patronām, kurām uzsitiens notiek pa patronas centru, un pusautomātiskie garstobra ieroči. Kā jau tika minēts, noteikti pusautomātiskie ieroči no B kategorijas ir pārcelti uz A kategoriju, dezaktivētie ieroči tagad ir klasificēti C kategorijā un ir mainīta no Direktīvas 91/477 darbības jomas izslēgto šaujamieroču definīcija⁶⁰.

65. Manuprāt, no šo noteikumu un Direktīvas 2017/853 vispārējā satura analīzes izriet, ka *vispārējais* līdzsvars, kas panākts Direktīvā 91/477, no vienas puses, nodrošinot iekšējā tirgus darbību un, no otras puses, aizsargājot sabiedrības drošību un drošumu, būtiski nav mainījies. Tas, ka Komisija savā priekšlikumā norāda, ka pilsoņu un uzņēmumu drošība ir galvenais jautājums, un atsaucas uz 2015. gada 13. novembrī Parīzē notikušo teroristu uzbrukumu upuriem, un ka noteiktos apsvērumos ir uzsvērti sabiedriskās drošības mērķi, neliek apšaubīt šo secinājumu. Galu galā nozīme ir Direktīvas 2017/853 juridiskajām sekām.

66. Piebildešu, ka iedibinātajā judikatūrā cīņa pret starptautisko terorismu, lai saglabātu starptautisko mieru un drošību, ir vispārējo interešu mērķis. Tas pats attiecas uz sabiedriskās drošības nodrošināšanai veltīto cīņu pret smagiem noziegumiem⁶¹. Abi šie elementi tieši ietilpst LESD 114. panta tvērumā.

67. Pirmais (un acīmredzamais) punkts – šaujamieroči neapšaubāmi ir bīstamas preces. Tie izraisa bažas par drošību ne tikai to lietotājiem, bet arī plašai sabiedrībai. Tāpēc likumdevējs ir noteicis marķēšanas un atļaujas saistības, kā arī šādu ieroču glabāšanas un iegādes ierobežošanas noteikumus⁶². Direktīvā 2017/853 būtībā ir iekļauti klasiski pasākumi, ko izmanto, lai veicinātu iekšējā tirgus izveidi apstākļos, kad ir jāievieš ierobežojumi precei (drošības apsvērumu dēļ), lai nebūtu jāizveido robežkontrole un lai veicinātu preču un personu brīvu apriti⁶³. Tāpēc es uzsvērti noraidu Polijas argumentu, ka šaujamieroči nav bīstamas preces ES tiesību izpratnē.

68. Otrkārt, būtisks iekšējā tirgus izveides aspekts ir likvidēt fiziskus šķēršļus preču brīvai aprītei, kuru redzamākie piemēri ir muitas robežposteņi⁶⁴. Starptautiskā terorisma draudiem pakļauto ES pilsoņu drošība ir nesaraujami saistīta ar neapšaubāmi bīstamo preču, kādi ir šaujamieroči, apriti 28 dalībvalstu telpā (512,6 miljoni iedzīvotāji). Pēc teroristu uzbrukumiem Parīzē 2015. gada janvārī iekšlietu un/vai tieslietu ministri pieņēma “Parīzes deklarāciju”, kurā viņi atkārtoti uzsvēra savu apņemšanos mazināt šaujamieroču piegādi visā Eiropā. Savukārt Komisija pieņēma Eiropas Drošības programmu, lai Eiropas līmenī efektīvi un saskaņoti reaģētu uz šiem drošības draudiem⁶⁵. Eiropas Drošības programmā tika arī uzsvērts, ka valsts tiesību aktu atšķirības ir šķērslis, kas kavē īstenot faktiski kontroli un policijas sadarbību visā Eiropas Savienībā. Man šķiet, ka šajā saistībā atšķirīgie valstu pasākumi varētu būt traucējuši preču brīvu apriti. ES likumdevējam bija jārikojas, lai ES līmenī

60 Skat. iepriekš 24. punktu.

61 Spriedums, 2014. gada 8. aprīlis, *Digital Rights Ireland u.c.*, C-293/12 un C-594/12, EU:C:2014:238, 42. punkts un tajā minētā judikatūra.

62 Spriedums, 2018. gada 23. janvāris, *Buhagiar u.c.*, C-267/16, EU:C:2018:26, 54. punkts.

63 Skat. iepriekš 60. un 61. punktu.

64 Skat. Balto grāmatu par iekšējā tirgus izveidi (1985. gada 14. jūnijs) COM(85) 310, 10. un nākamie punkti.

65 COM(2015) 185 *final*, Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas Drošības programmu (2015. gada 28. aprīlis).

līdzsvarotu preču brīvu apriti un sabiedrisko drošību⁶⁶. Turklāt tieši tā iemesla dēļ, ka ar Direktīvu 2017/853 vēl vairāk tiek saskaņota šaujamo ierociu kontrole, tā papildina noteikumus, kas veicina dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos, kā tas paredzēts Direktīvā 91/477, un tādējādi mazina vajadzību dalībvalstīm rīkoties individuāli⁶⁷.

69. Treškārt, Komisijai saskaņā ar Direktīvas 2017/853 1. panta 3. punktu noteiktais pienākums pieņemt īstenošanas aktus, lai nodrošinātu tehniskās specifikācijas, ir viens šāds uzticību veicinošs pasākums. Tehnisko tirdzniecības šķēršļu saskaņošana (kas ietver tehniskās specifikācijas) ir jau sen iedibināts iekšējā tirgus mērķis⁶⁸. Tāda jauna noteikuma iekļaušana Direktīvā 91/477, ar ko ir paredzēts regulēt distances līgumus, ir vēl viens piemērs tam, kā ar Direktīvu 2017/853 tiek regulēta komercdarbība iekšējā tirgū⁶⁹.

70. Ceturtkārt, Direktīva 2017/853 nodrošina dalībvalstu labāku savstarpējo sadarbību, lai uzraudzītu šaujamo ierociu pārvešanu no vienas dalībvalsts uz citu un dalītos ar informāciju šajā jomā⁷⁰.

71. Visbeidzot, rūpīgi lasot Direktīvas 2017/853 faktisko saturu, nevar teikt, ka ar to būtu saskaņota noziedzīgu nodarījumu novēršana jebkādā materiālā ziņā.

72. Parlaments un Padome tiesas sēdē norādīja (un apsvērumi patiešām to apstiprina), ka attiecībā uz grozījumu tiesību akta tekstu parastā ES likumdošanas prakse ir tāda, ka to izstrādā tādējādi, ka tekstu vai nu ievieto grozāmā tiesību akta noteikumos, vai ar to aizstāj šos noteikumus⁷¹. Šā iemesla dēļ pamatojums, kas sniegts iepriekšējā tiesību akta (Direktīvas 91/477) apsvērumos, atkārtoti nav norādīts Direktīvas 2017/853 pamatojumā, lai gan šis pamatojums vienlīdz attiecas arī uz šo tiesību aktu. Piebilde, ka grozījumu tiesību akta lasīšana varētu būt vieglāka, ja preambulā tomēr būtu iekļauts īss skaidrojums, ka sākotnējā akta pamatojums paliek nemainīgs un ka tas vienlīdz attiecas arī uz grozījumu tiesību aktu, jo no esošās prakses tas nav skaidri noprotams.

73. Ungārija un Polija norāda, ka, novērtējot Direktīvas 2017/853 likumību, nav jāizskata Direktīvas 91/477 mērķi. Tās baidās, ka šāda pieeja varētu nepamatoti paplašināt likumdevēja rīcības brīvību saskaņā ar LESD 114. pantu.

74. Apstrīdētais tiesību akts ir Direktīva 2017/853. Tas nozīmē, ka, pārskatot, vai pasākums tika pieņemts *ultra vires*, tiesas izvērtējumam ir jākoncentrējas uz Direktīvu 2017/853 un tās tiesiskajām sekām. Tomēr ir vienlīdz skaidrs, ka ar Direktīvu 2017/853 tiek grozīta Direktīva 91/477; bet tās apsvērumos nekas neliecina, ka ar to tiek mēģināts atcelt agrākās direktīvas iekšējā tirgus mērķus. Manuprāt, būtu nedabīgi vērtēt grozījumu direktīvu tā, it kā grozītā tiesību akta nebūtu bijis⁷².

75. Rezumējot uzskatu, ka ES likumdevējs Direktīvas 2017/853 pasākumus, kas līdzsvaroti veicina iekšējā tirgus mērķus, ir izstrādājis, vienlaikus ņemot vērā vajadzību stiprināt sabiedriskās drošības noteikumus.

66 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV 2016, L 77, 1. lpp.), dalībvalstīm ir ļauts uz laiku atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām gadījumā, ja ir nopietni apdraudēta sabiedriskā kārtība vai iekšējā drošība. Lai arī Direktīvas 2017/853 preambulā tas nav minēts, iespējams, ka ES likumdevējs arī apzinājās, ka noteiktas dalībvalstis (Francija un Malta) 2015. gadā, pamatojoties uz iekšējās drošības apdraudējumiem, ko radīja teroristu turpmāku uzbrukumu risks Francijas gadījumā vai šādu aktu risks attiecībā uz Maltu, bija atjaunojušas robežkontroli (skat. "Dalībvalstu paziņojumi par robežkontroles pagaidu atjaunošanu uz iekšējām robežām atbilstoši Šengenas Robežu kodeksa 25. un nākamajiem pantiem", 54. un 48. punkts).

67 Skat. iepriekš 11. punktu un Direktīvas 91/477 5. apsvērumu, kā arī Direktīvas 2017/853 1. panta 14. punktu.

68 Skat. Balto grāmatu par iekšējā tirgus izveidi (1985. gada 14. jūnijs) COM(85) 310, 57.–59. punkts.

69 Skat. Direktīvas 2017/853 1. panta 6. punktu, ar kuru Direktīvā 91/477 tiek iekļauts jauns noteikums – 5.b pants.

70 Skat. iepriekš 62. punktu.

71 Skat. Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Kopējo praktisko rokasgrāmatu Eiropas Savienības tiesību aktu izstrādē iesaistītajām personām, it īpaši 18.12. punkts.

72 Skat. spriedumu, 2009. gada 10. februāris, Īrija/Parlaments un Padome, C-301/06, EU:C:2009:68, 65.–72. punkts.

76. Tāpēc secinu, ka pirmais pamats nav pamatots un būtu jānoraida.

Otrais pamats – samērīgums

77. Čehijas Republikas otrais pamats ir iedalīts divās daļās. Pirmkārt, Čehijas Republika apgalvo, ka, pieņemot Direktīvu 2017/853, ES likumdevējs vispār neesot skatījis jautājumu par strīdus pasākumu samērīgumu un ar nolūku neesot ievācis pietiekamu informāciju (piemēram, veicot ietekmes novērtējumu), lai izdarītu informētu izvērtējumu, vai tiek ievērots minētais ES tiesību princips. Otrkārt, tā apgalvo, ka ES likumdevējs esot pieņēmis acīmredzami nesamērīgus pasākumus, kuri ietver: i) aizliegumu, kas piemērots noteiktu veidu pusautomātiskiem ieročiem, kādi netika izmantoti, īstenojot 2015. gada terora aktus; ii) stingrāku regulējumu noteiktiem minimāli bīstamiem ieročiem (vēsturisku ieroču kopijām vai ieročiem, attiecībā uz kuriem ir pierādīts, ka tie ir pastāvīgi deaktivēti), un iii) ierobežojumus attiecībā uz noteiktu aptveru glabāšanu.

Par pirmo daļu

Lietas dalībnieku argumenti

78. Čehijas Republika norāda, ka ES likumdevējam sniegtā plaša rīcības brīvība nav neierobežota. ES likumdevēja rīcībā likumdošanas procesā neesot bijis nepieciešamās informācijas, lai novērtētu Direktīvas 2017/853 samērīgumu. Principā likumdevējam esot pienākums veikt ietekmes novērtējumu (vai līdzvērtīgu pētījumu). Šāda novērtējuma neesamība nozīmējot, ka nav analizēts, kāda būtu Direktīvas 2017/853 izraisītā iejaukšanās to indivīdu tiesībās uz īpašumu, kuriem pieder vai kuri glabā šaujamieročus. Dažādie pētījumi un ziņojumi, kurus Komisija bija minējusi savā priekšlikumā, nesniedzot pietiekamus datus, lai parādītu saikni starp ieroču likumīgu civilo glabāšanu un šo ieroču ļaunprātīgu izmantošanu noziedzīgos nolūkos vai terorismam.

79. Ungārija apgalvo, ka Iestāžu nolīgums ir juridiski saistošs visām trim ES iestādēm. Šajā gadījumā Komisija neesot izpildījusi savu pienākumu sagatavot ietekmes novērtējumu par tās priekšlikumu attiecībā uz Direktīvu 2017/853. Daži šīs direktīvas noteikumi esot arī nesamērīgi. Tie ir 1. panta 3. punkts, ar kuru tiek grozīts Direktīvas 91/477 4. panta 4. punkts, ieviešot prasību reģistrēt visu informāciju saistībā ar šaujamieročiem, lai izsekotu un identificētu šos izstrādājumus. Pēc šā grozījuma kompetentajām iestādēm ir ļauts 30 gadus saglabāt ierakstus par šaujamieročiem un to galvenajām daļām, tostarp ar tiem saistītos personas datus. Šiem ierakstiem, ja runa ir par noziedzīgu nodarījumu novēršanu, atklāšanu vai kriminālvajāšanu vai kriminālsodu izpildi, var piekļūt 10 gadus pēc šaujamieroču un to galveno daļu iznīcināšanas vai attiecīgi 30 gadus pēc to iznīcināšanas. Direktīvas 91/477 bijušajā 4. panta 4. punktā neesot bijis paredzēts šāds noteikums, tajā kompetentajām iestādēm reģistrēt un saglabāt datu reģistrācijas sistēmu esot bijis ļauts tikai 20 gadus.

80. Polija piebilst, ka Iestāžu nolīgumā ir gan saistoši, gan nesaistoši noteikumi. Ietekmes novērtējums kopumā būtu jāveic, ņemot vērā šajā nolīgumā sniegto atkāpi, kas tiek piemērota steidzamības gadījumos.

81. Parlaments, Padome un Komisija apgalvo, ka Iestāžu nolīgumā nav noteikts juridisks pienākums veikt ietekmes novērtējumu ES likumdošanas procesa laikā. Direktīvas 2017/853 mērķis esot pienācīgi no jauna līdzsvarot noteiktu šaujamieroču brīvu apriti un sabiedriskās drošības saglabāšanu. Kritērijs, kas Tiesai būtu jāpiemēro, nosakot, vai Direktīva 2017/853 atbilst samērīguma principam, esot, vai ar šo direktīvu ieviestie ierobežojumi nav acīmredzami nepiemēroti attiecībā pret izvirzīto mērķi.

Par pieņemamību

82. Piekritu Parlamentam un Padomei, ka Ungārijas apgalvojums par Direktīvas 2017/853 nesamērīgumu, ciktāl ar tās 1. panta 3. punktu tiek grozīts Direktīvas 91/477 4. pants, ir nepieņemams. Tiesas Reglamenta 129. panta 1. punktā ir noteikts, ka ar iestāšanos lietā drīkst tikai pilnībā vai daļēji atbalstīt vienas puses prasījumus. Tās 129. panta 3. punktā ir papildināts, ka personai, kas iestājusies lietā, ir jāpieņem lieta tāda, kāda tā ir iestāšanās laikā.

83. Šajā gadījumā Čehijas Republika nav ietvērusi Direktīvas 2017/853 1. panta 3. punktu sava prasījuma tvērumā⁷³. Tāpēc secinu, ka Ungārijas argumenti par Direktīvas 2017/853 1. panta 3. punktu un samērīguma principu nav pieņemami, un es tos sīkāk neizvērtēšu.

Par lietas būtību

84. Iedibinātajā judikatūrā samērīguma princips (viens no Savienības vispārējiem tiesību principiem) prasa, lai līdzekļi, kurus pielieto, īstenojot Savienības tiesību aktu, būtu atbilstoši leģitīmo mērķu īstenošanai un nepārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai tos sasniegtu. Tiesa, īstenojot pilnvaras veikt pārskatīšanu tiesā, kas tai piešķirtas saskaņā ar Līgumiem, ir atzinusi, ka ES likumdevējam ir jādod plaša rīcības brīvība jomās, kurās tā rīcība ir saistīta ar sarežģītu politisku, ekonomisku un sociālu izvēļu novērtēšanu⁷⁴. Tādējādi Tiesai nav jānoskaidro, vai šādā jomā pieņemts lēmums ir bijis vienīgais vai labākais iespējamais, un šāda lēmuma tiesiskumu var ietekmēt vienīgi tā acīmredzama nepiemērotība to mērķu sasniegšanai, kādus ir izvirzījusi(-ušas) kompetentā(-ās) iestāde(-es)⁷⁵.

85. Tomēr, kaut arī ES likumdevējam ir plaša rīcības brīvība, tam sava izvēle ir jāizdara, balstoties uz objektīviem kritērijiem. Turklāt, novērtējot ar dažādiem iespējamiem pasākumiem saistīto slogu, ir jāpārbauda, vai ar izraudzīto pasākumu izvirzītais mērķis ir tāds, lai attaisnotu pat negatīvas personīgās, sociālās vai saimnieciskās sekas, kas rodas noteiktām personām šo pieņemto pasākumu rezultātā⁷⁶.

86. Ņemot vērā viedokli, ko esmu paudusi saistībā ar pirmo pamatu, uzskatu, ka Direktīvā 2017/853 ir izvirzīti likumīgi mērķi⁷⁷. Tādējādi patiesais jautājums par samērīgumu ir jautājums par to, vai noteiktie pasākumi ir piemēroti un vajadzīgi, lai panāktu iekšējā tirgus darbību, vienlaikus cenšoties sasniegt atzīto vispārējās nozīmes mērķi (šajā gadījumā cīņa pret terorismu, lai saglabātu mieru un drošību).

87. Šaujāmieroči savā būtībā ir bīstami. ES likumdevējs attiecīgi ir nolēmis reglamentēt visu ieroča aprites ciklu, sākot no ražošanas līdz tirdzniecībai, īpašumtiesībām un glabāšanai, dezaktīvēšanai un iznīcināšanai⁷⁸.

88. Čehijas Republika ir tiesīga apgalvot, ka, kaut arī šajā gadījumā tiesu iestāžu darbības joma ir ierobežota, ES iestādēm ir jāspēj pierādīt, ka, pieņemot Direktīvu 2017/853, tās faktiski ir izmantojušas savu rīcības brīvību. Tas savukārt nozīmē, ka tām bija jāņem vērā visi attiecīgie faktori un apstākļi, kas apvij situāciju, ko ar jauno normatīvo aktu bija paredzēts regulēt. Tāpēc iestādēm ir jāspēj vismaz sagatavot un skaidri un nepārprotami noteikt būtiskākos faktus, kas jāņem vērā kā Direktīvas 2017/853 pamats.

73 Skat. iepriekš 26. punktu.

74 Spriedums, 2010. gada 8. jūnijs, *Vodafone u.c.*, C-58/08, EU:C:2010:321, 51. un 52. punkts un tajos minētā judikatūra.

75 Spriedums, 2018. gada 21. jūnijs, *Polija/Parlamnts un Padome*, C-5/16, EU:C:2018:483, 150. punkts.

76 Spriedums, 2010. gada 8. jūnijs, *Vodafone u.c.*, C-58/08, EU:C:2010:321, 53. punkts un tajā minētā judikatūra.

77 Skat. iepriekš 75. un 76. punktu.

78 COM(2015) 750, 2. lpp.

89. Veicot pārskatu, manuprāt, Tiesai nav pašai jāizvērtē, vai noteikti šaujamo ieroci, attiecībā uz kuriem Direktīvā 2017/853 ir noteikta stingrāka kontrole, faktiski tika izmantoti 2015. gada teroristu uzbrukumos, nedz arī tas, vai šie ieroci ir tieši tik bīstami, kā to apgalvo šīs trīs iestādes. Tā vietā novērtējuma kritērijs ir mērķi, kas noteikti Direktīvā 2017/853, t.i., tiesību aktā, kura spēkā esamība tiek apšaubīta (nevis Direktīvas 91/477 mērķi).

90. Šajā lietā novitāte ir tāda, ka, pieņemot Direktīvu 2017/853, ES likumdevējs ir izticis bez ietekmes novērtējuma. Parasti ES iestādēm būtu jāspēj balstīties uz šādu novērtējumu, lai parādītu, ka noteiktie pasākumi ir piemēroti un vajadzīgi. Pēc definīcijas šajā gadījumā tās to nevar izdarīt.

91. Vai tas automātiski nozīmē, ka ar Direktīvu 2017/853 ieviestie pasākumi būtu jāatceļ, jo trīs iestādes nav veikušas ietekmes novērtējumu saskaņā ar Iestāžu nolīgumu?

92. Man tā nešķiet.

93. Iestāžu nolīgums tika pieņemts, pamatojoties uz LESD 295. pantu, kurā noteikts, ka šīs trīs iestādes savstarpēji apspriežas un vienojoties izstrādā savas sadarbības kārtību. Tālab tās var noslēgt saistošas dabas iestāžu nolīgumus⁷⁹. Vai šajā lietā Iestāžu nolīgums ir saistošs, tas ir jānoskaidro, izvērtējot šā nolīguma formulējumu un kontekstu. Tiesa noteikti ir lēmusi, ka Padomes un Komisijas sadarbības pasākumi iepriekš ir radījuši saistošas apņemšanās⁸⁰. Man šķiet, ka šīs trīs iestādes bija paredzējušas savstarpēji uzņemties saistības attiecībā uz Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu⁸¹. Tomēr, manuprāt, tas nebūt nenozīmē, ka ar Iestāžu nolīgumu tiek ieviests saistošs pienākums veikt ietekmes novērtējumu katrā konkrētā gadījumā.

94. Šie noteikumi par ietekmes novērtējumu ir sniegti Iestāžu nolīguma III daļā (“Labāka likumdošanas procesa instrumenti”). Nolīguma 12. punkta otrajā daļā ir norādīts, ka “ietekmes novērtējumi ir instruments, kas trim iestādēm palīdz pieņemt pamatotus lēmumus, bet tie neaizstāj politiskus lēmumus demokrātiskā lēmumu pieņemšanas procesā. Ietekmes novērtējumi nedrīkst nepamatoti kavēt likumdošanas procesu, nedz arī ietekmēt likumdevēju spējas ierosināt grozījumus”. Nolīguma 13. punktā ir norādīts, ka “Komisija veiks ietekmes novērtējumus savām leģislatīvajām un neleģislatīvajām iniciatīvām, deleģētajiem aktiem un īstenošanas pasākumiem, kas, sagaidāms, būtiski ietekmēs ekonomiku, vidi un sociālo jomu. Iniciatīvām, kas iekļautas Komisijas darba programmā vai kopīgajā deklarācijā, parasti pievienos ietekmes novērtējumu”. (Šķiet, no tā varētu *a contrario* izrietēt, ka, ja nav sagaidāms, ka likumdošanas iniciatīvas “būtiski ietekmēs ekonomiku, vidi un sociālo jomu”, tām nav jāpievieno ietekmes novērtējums; protams, var debatēt, kur tieši būtu novelkama robežšķirtne starp šīm abām kategorijām).

95. Nolīguma 14. punktā ir norādīts, ka “[Parlaments un Padome] pilnībā ņems vērā Komisijas ietekmes novērtējumus. Šajā nolūkā ietekmes novērtējumi ir izklāstāmi tā, lai atvieglotu Eiropas Parlamentam un Padomei Komisijas izdarīto izvēļu izskatīšanu”. Parlamentam un Padomei – ja tie to uzskata par piemērotu un vajadzīgu likumdošanas procesam – ir jāspēj veikt ietekmes novērtējumus, ja tie izdara būtiskus grozījumus Komisijas priekšlikumā (15. punkts)⁸².

79 Skat., piemēram, Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas iestāžu nolīgumu (2013. gada 2. decembris) par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību (OV 2013, C 373, 1. lpp.).

80 Pēc analogijas skat. spriedumu, 1996. gada 19. marts, Komisija/Padome (C-25/94, EU:C:1996:114, 49. punkts). Attiecībā uz gadījumiem, kad citi iestāžu sadarbības pasākumi var nebūt saistoši, skat. manus secinājumus apvienotajās lietās *VG Wort*, no C-457/11 līdz C-460/11, EU:C:2013:34, 32. punkts, saistībā ar Iestāžu nolīgumu par kopīgām pamatnostādnēm attiecībā uz Kopienas tiesību aktu izstrādes kvalitāti (1998. gada 22. decembris) (OV 1999, C 73, 1. lpp.).

81 Skat. 1. un 2. apsvērumu un 1. un 2. punktu, kas izklāstīti iepriekš 25. punktā.

82 Ar Iestāžu nolīguma 2016. gada redakciju tika aizstāts iepriekšējais 2003. gada nolīgums un 2005. gada Iestāžu vienošanās par ietekmes novērtējumu. Pēdējais minētais dokuments arī netika izteikts kā obligāti noteikumi.

96. Tādējādi Iestāžu nolīguma noteikumi attiecībā uz ietekmes novērtējumiem arī nav formulēti kā obligāti noteikumi. Modālie darbības vārdi “shall” vai “must”, kas varētu radīt pienākumu veikt ietekmes novērtējumu katrā atsevišķā gadījumā, nav izmantoti. Protams, ir pilnīga taisnība, ka ietekmes novērtējumi ir nozīmīgs un lietderīgs rīks “labāka regulējuma” procesā. Tie atvieglo pamatotas un pārredzamas likumdošanas procesu. Tomēr Iestāžu nolīgumā tie *nav* veidoti kā priekšnoteikums, kas *visos* gadījumos jāizpilda, ierosinot vai pieņemot tiesību aktus.

97. Tāpēc tas nevar tā būt, ka ES likumdevējs nevar rīkoties, ja nav ietekmes novērtējuma. Šāds Iestāžu nolīguma absolūts skaidrojums būtu likumdevējam saskaņā ar Līgumiem piešķirtās rīcības brīvības nepamatots ierobežojums. Tad nebūtu iespējams veikt likumdošanas darbības pat tad, kad ir skaidri redzama vajadzība steidzami rīkoties⁸³. Turklāt piebildešu, ka Tiesa jau ir nospriedusi, ka ietekmes novērtējums nav saistošs ne Parlamentam, ne Padomei⁸⁴.

98. Tādēļ es neuzskatu, ka ietekmes novērtējuma neesamība automātiski nozīmē, ka rezultātā ir pieņemts spēkā neesošs ES tiesību akts.

99. Tā vietā saskaņā ar Iestāžu nolīgumu šīs trīs iestādes ir vienojušās, ka, ierosinot un/vai pieņemot ES tiesību aktu, šajā procesā ietekmes novērtējums ir gaidāms (vai parasts) procesa posms. Ja šis posms tiek izlaists, saistībā ar procesuālām un materiālām sekām rodas divi jautājumi, jo, ja nav veikts ietekmes novērtējums, apstrīdēšanas gadījumā ES iestāžu uzdevums ir būtiski sarežģītāks. Pirmkārt, tām ir jāparāda, ka ir bijis pamatots iemesls neievērot parastos noteikumus un neveikt ietekmes novērtējumu. Otrkārt, tām ir jāizmanto citi materiāli, lai izturētu Tiesas veikto kontroli⁸⁵.

100. Attiecībā uz pirmo nosacījumu Iestāžu nolīguma 12. punkta otrajā daļā ir norādīts, ka iestādes drīkst iztikt bez ietekmes novērtējuma steidzamos gadījumos. Komisija Direktīvas 2017/853 paskaidrojuma rakstā ir skaidri norādījusi, ka “priekšlikuma steidzamības dēļ, ņemot vērā nesenos notikumus, tas ir iesniegts bez ietekmes novērtējuma”⁸⁶. Pamatojoties uz Tiesai iesniegtajiem materiāliem, neredzu iemesla apstrīdēt šo paskaidrojumu. Attiecīgi uzskatu, ka pirmais nosacījums ir izpildīts.

101. Attiecībā uz otro nosacījumu šīs trīs iestādes norāda uz dažādiem ziņojumiem un pētījumiem, kas, kā tās apgalvo, parāda, ka Direktīva 2017/853 ir gan piemērota, gan vajadzīga⁸⁷. Direktīvas 91/477 17. pantā Komisijai jau tika uzlikts pienākums regulāri sniegt ziņojumus par šīs direktīvas piemērošanu⁸⁸. Ievērojot šos pienākumus, iestādes minēja noteiktus ziņojumus, kas tika sagatavoti. Tā kā Direktīva 2017/853 ir grozījumu tiesību akts, uz to attiecināma “labāka regulējuma” iniciatīva, kas pazīstama kā “REFIT” (Komisijas Normatīvās atbilstības un izpildes programma, ar ko tiek pārbaudīts, kā vislabāk grozīt ES tiesību aktus). Tādējādi pirms Direktīvas 2017/853 pieņemšanas tika sniegti vairāki ziņojumi par Direktīvas 91/477 piemērošanu⁸⁹.

83 Pēc analogijas skat. ģenerālvokātes J. Kokotes [J. Kokott] secinājumus lietā *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2015:854, 72. punkts.

84 Spriedums, 2018. gada 21. jūnijs, Polija/Parlamnts un Padome, C-5/16, EU:C:2018:483, 159. punkts.

85 Ja nav veikts ietekmes novērtējums, iestādes acimredzami nevar atsaukties uz šādu dokumentu, lai Tiesai sniegtu apstrīdētā tiesību akta izvērtēšanas pamatu, kā tas paredzēts Iestāžu nolīguma 18. punktā.

86 COM(2015) 750, 7. lpp. Ietekmes novērtējuma svarīgums ir konkrēti minēts Eiropas Parlamenta ziņojumā par Komisijas priekšlikumu – tajā ziņotājs pauž nožēlu par to, ka nav veikts ietekmes novērtējums, un norāda (es vēlos piebilst – pilnībā pamatoti), ka gadījumā, ja šāds novērtējums būtu bijis pieejams, tas būtu atvieglojis Parlamenta uzdevumu.

87 Skat., piemēram, COM(2015) 750, 5. lpp.

88 Skat. iepriekš 16. punktu.

89 Skat., piemēram, COM(2015) 751 un iepriekš 52. zemsvitras piezīmē minēto *Technopolis* 2014. gada 11. decembra ziņojumu Eiropas Komisijai “Šaujāmieroču direktīvas novērtējums”.

102. Direktīvas 2017/853 apsvērumos ir sniegta norāde uz vispārējo mērķi līdzsvarot pārvietošanās brīvību un nepieciešamību kontrolēt šo brīvību ar drošības garantijām, kas ir piemērojamas bīstamiem un ilgderīgiem izstrādājumiem, kurus var ļaunprātīgi izmantot noziedzīgiem mērķiem⁹⁰. Ņemot vērā šos mērķus, man šķiet, ka, ciktāl Direktīva 2017/853 attiecas uz stingrāk kontrolētu šaujamo ierociņu laišanu tirgū, šaujamo ierociņu iegādi un glabāšanu, to marķēšanas un izsekojamības noteikumiem, šaujamo ierociņu klasifikācijas kārtību, šaujamo ierociņu deaktivēšanas kārtību un šādu izstrādājumu pārvešanu no vienas dalībvalsts uz citu, noteiktie pasākumi ir piemēroti un iekļaujas nepieciešamības robežās. Likumdevējs nav noteicis pilnīgu aizliegumu nevienai šaujamo ierociņu kategorijai. Pat vispārējam aizliegumam attiecībā uz A kategorijas šaujamo ierociņiem (kurus likumdevējs uzskata par bīstamākajiem) tiek piemēroti izņēmumi. Turklāt sagatavošanas materiālos ir norādīts, ka, gatavojot savu priekšlikumu, Komisija, izstrādājot attiecīgo pasākumu projektu, ir ņēmusi vērā kā iekšējā tirgus mērķus, tā arī drošības prasības⁹¹.

103. Tāpēc es noraidu argumentu, ka ES likumdevējs likumdošanas procesa gaitā neesot novērtējis Direktīvas 2017/853 samērīgumu. Šo secinājumu nemaina arguments, ka ar Direktīvu 2017/853 tiek istenota nepamatota iejaukšanās to personu tiesībās uz īpašumu, kurām pieder šaujamo ierociņi.

104. Pirmkārt, ar Direktīvu 2017/853 netiek atņemti visi likumīgi turētie civilie šaujamo ierociņi. Ar to tikai tiek pastiprināta šo ierociņu kontrole. Tādējādi Direktīvas 2017/853 mērķis nav liegt šīm personām viņu tiesības uz īpašumu (šajā gadījumā tiesības uz šaujamo ierociņiem). Turklāt atzīmēšu, ka pašās ES tiesībās nav ietvertas pamattiesības turēt ierociņus, tās neietilpst arī "dalībvalstu kopējās konstitucionālajās tradīcijās". Otrkārt, Hartas 17. pantā norādītās tiesības uz īpašumu ir kvalificētas tiesības⁹². Minētajā pantā ir paredzēta ne tikai īpašumtiesību aizsardzība, bet arī tas, ka personai var tikt atņemts tās īpašums sabiedrības interesēs, kā arī gadījumos un apstākļos, kuri ir paredzēti tiesību aktos. Tā kā Direktīvā 2017/853 ir paredzēts, ka šaujamo ierociņi, kas tiek turēti, pārkāpjot konkrētus tās noteikumus, ir jākonfiscē, man šķiet, ka tas pilnībā atbilst šiem nosacījumiem. Atsevišķie noteikumi, kurus ir apstrīdējusi Čehijas Republika, tiks izvērtēti turpmāk⁹³.

105. Tāpēc uzskatu, ka otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

Par otro daļu

106. Pakārtoti Čehijas Republika lūdz Tiesu atcelt atsevišķus Direktīvas 2017/853 1. panta 6., 7. un 19. punktā ietvertos noteikumus⁹⁴.

107. Čehijas Republika apgalvo, ka 1. panta 6. punkts nav pamatots, ciktāl ar to Direktīvā 91/477 tiek iekļauts 5. panta 3. punkts un 6. panta 6. punkta otrā daļa. Direktīvas 5. panta 3. punktā ir ietverti noteikumi, kas paredz anulēt B kategorijas šaujamo ierociņu iegādes un glabāšanas atļauju, ja attiecīgā persona glabā lādējamu ierīci, ko var uzmontēt pusautomātiskam šaujamierocim ar patronām, kurām uzsitiens notiek pa patronas centrālo kapsulu, vai atkārtotas darbības šaujamierocim, kurā ietilpst vairāk nekā 20 patronu (vai garstobra šaujamo ierociņu gadījumā – vairāk nekā 10 patronu). Šim noteikumam ir piemērojami grozītās Direktīvas 91/477 6. pantā un 7. panta 4.a punktā minētie izņēmumi.

90 Skat. 1., 2. un 9. apsvērumu.

91 Skat. COM(2015) 751, it īpaši 20., 27. un 34. punkts.

92 Spriedums, 2017. gada 13. jūnijs, *Florescu u.c.*, C-258/14, EU:C:2017:448, 49.–51. punkts un tajos minētā judikatūra. Hartas 17. pantā noteiktās tiesības uz īpašumu atbilst tiesībām, kas tiek aizsargātas ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1. protokola 1. pantu.

93 Skat. šo secinājumu 106. un nākamos punktus.

94 Skat. šo secinājumu 18., 19., 20. un 23. punktu.

108. Grozītā 5. panta 3. punkta mērķi ir skaidroti Direktīvas 2017/853 23. apsvērumā. Šajā apsvērumā ir norādīts, ka “daži pusautomātiskie šaujamieroči varētu būt ļoti bīstami, ja to ietilpība patronu skaita ziņā ir ļoti augsta”. Parlamenta pirmajā lasījumā Komisijas priekšlikumam tika pievienots jauns teksts, nosakot, ka šaujamieroču iegādes un glabāšanas atļauja ir anulējama, ja netiek izpildīti 5. panta nosacījumi (īsumā, turētājam ir jābūt vismaz 18 gadus vecam un jāpierāda, ka viņš neapdraud sevi un sabiedrību). Teksts tika mainīts, lai novērstu nepilnības, kas tika konstatētas Komisijas priekšlikumā sarunu gaitā ar Padomi⁹⁵. Pēc triju iestāžu saskaņošanas procesa beigām tika ieviests 23. apsvēruma formulējums. Lai arī 23. apsvērumā neapšaubāmi ir vērsta uzmanība uz drošības un drošuma jautājumiem, tie nemainīgi ir saistīti ar apsvērumiem, kas attiecas uz iekšējā tirgus darbību⁹⁶, piemēram, mērķi precizēt Direktīvu 91/477, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis nepiemēro atšķirīgus noteikumus. Ņemot vērā šos faktorus, stingrāku noteikumu ieviešana attiecībā uz B kategorijas šaujamieročiem bija piemērota, lai sasniegtu šo mērķi.

109. Direktīvas 91/477 6. pantā, kas grozīts ar Direktīvas 2017/853 1. panta 6. punktu, dalībvalstīm ir ļauts šaušanas sportistiem atļaut iegādāties un glabāt noteiktus pusautomātiskos šaujamieročus. Direktīvas 6. panta 6. punkta otrajā daļā ir paredzēts īpašs izņēmums dalībvalstīm, kurās ir militārā sistēma, kas balstās uz vispārējo iesaukumu, un kurās aizvadītajos 50 gados ir pastāvējusi sistēma, ar ko militārie šaujamieroči tiek nodoti bijušajam armijas personālam. Šādos gadījumos attiecīgā dalībvalsts šādām personām – ja tās ir arī šaušanas sportisti – var atļaut turēt vienu šaujamieroči, kas ticis izmantots militārā dienesta laikā. Nav strīda par to, ka vienīgā valsts, kas atbilst šiem kritērijiem, ir Šveice⁹⁷.

110. Šis noteikums tika iekļauts sarunu gaitā ar Padomi. Tas ir jālasa, ņemot vērā vispārīgāku izņēmumu attiecībā uz (grozītās) Direktīvas 91/477 6. panta 2. punktā noteikto A kategorijas šaujamieroču aizliegumu, kas ļauj kompetentām iestādēm piešķirt atļaujas noteiktos gadījumos, “ja tas nav pretrunā sabiedriskajai drošībai vai sabiedriskajai kārtībai”. Tika uzskatīts, ka īpaši noteikumi būtu jāizstrādā arī attiecībā uz armijas rezervistiem, jo šajās valstīs varētu būt izstrādāta sistēma, kas ļauj pārbaudīt, vai personas, kas glabā A kategorijas šaujamieročus, nerada sabiedriskās drošības riskus⁹⁸.

111. Tāpēc man šķiet, ka ES likumdevējs, nosakot, vai ir jāizstrādā īpaši noteikumi attiecībā uz armijas rezervistiem, ir ņēmis vērā attiecīgos faktiskos, sociālos un kultūras apsvērumus un attiecīgi ir noteicis atbilstošus pasākumus, lai līdzsvarotu iekšējā tirgus darbības veicināšanas un augsta līmeņa sabiedriskās drošības garantēšanas mērķus.

112. Direktīvas 91/477 7. pantā ir noteikts aizliegums iegādāties B kategorijas šaujamieročus bez attiecīgās dalībvalsts kompetento iestāžu atļaujas. Pirms grozījumiem, kas ieviesti ar Direktīvu 2017/853, B kategorijā bija iekļauti pusautomātiskie ieroči. Ar šo direktīvu šī pozīcija tika mainīta. Pusautomātiskie ieroči tika iekļauti aizliegto šaujamieroču kategorijā, un tagad tie ir A kategorijā (kurā ietilpst arī automātiskie šaujamieroči, kas ir pārveidoti par pusautomātiskiem ieročiem).

113. Sarunu laikā Padomē prezidentūra bija ņēmusi vērā faktu, ka daudzas dalībvalstis iebilst pret pusautomātisko šaujamieroču kategorijas maiņu⁹⁹. Tāpēc 2016. gada 8. jūnijā tika piedāvāts pārskatīts teksts, kurā dalībvalstīm bija ļauts atjaunot atļaujas attiecībā uz šaujamieročiem, kas iepriekš bija iedalīti B kategorijā, bet tagad pārklasificēti A kategorijā. Šis teksts tika sīkāk pārskatīts un iekļauts

95 Skat. Iestāžu dokumentu 2015/0269 (COD) (2016. gada 8. jūnijs) 9841/16.

96 Skat. COM(751) 2015, 11. un 13. punkts.

97 Skat. iepriekš 17. punktu un 23. zemsvītras piezīmi.

98 Skat. Iestāžu dokumentu 2015/0269 (COD) (2016. gada 8. jūnijs) 9841/16.

99 Skat. Iestāžu dokumentu 2015/0269 (COD) (2016. gada 8. jūnijs) 9841/16.

Direktīvas 2017/853 tekstā. Tādējādi ar pieņemtās Direktīvas 2017/853 1. panta 7. punktu tika grozīts Direktīvas 91/477 7. pants, tostarp iekļaujot 7. panta 4.a punktu, ar kuru dalībvalstīm būtībā ir ļauts apstiprināt, atjaunot vai pagarināt atļaujas attiecībā uz pusautomātiskiem ieročiem, kuri iepriekš bija iekļauti B kategorijā un kuri ir likumīgi iegādāti un reģistrēti līdz 2017. gada 13. jūnijam.

114. Ņemot vērā šo pamatojumu, man šķiet, ka ES likumdevējs ir pienācīgi ņēmis vērā attiecīgos faktiskos apstākļus, ciktāl tas ievieša pašreizējo 7. panta 4.a punktu. Nosakot šo pasākumu, likumdevējs ir *mīkstinājis* sekas, ko rada civilai lietošanai paredzēto ieroču aizlieguma paplašināšana, attiecinot to uz pusautomātiskajiem šaujamieročiem. Šo ieroču likumīgajiem īpašniekiem, kuri būtībā tos ir iegādājušies pirms Direktīvas 2017/853 stāšanās spēkā, ir ļauts tos paturēt, ar noteikumu, ka dalībvalstu kompetentās iestādes nodrošina to uzraudzību. Manuprāt, šāds risinājums ne tikai atbilst samērīguma principam, bet ar to tiek ievērots arī saistītais subsidiaritātes princips.

115. Čehijas Republika lūdz arī atcelt Direktīvas 2017/853 1. panta 19. punktu, ciktāl tajā ir paredzēta stingrāka noteiktu šaujamieroču kontrole. Konkrētie apstrīdētie pasākumi ir šādi: i) noteikti pusautomātiskie šaujamieroči ir iekļauti aizliegto ieroču kategorijā; ii) B kategorijā tagad ir iekļauti pārlādējamie īsstobra šaujamieroči, noteikti pusautomātiskie īsstobra un garstobra šaujamieroči un jebkādi C kategorijas šaujamieroči, kas pārveidoti tukšu patronu, kairinošu vielu, citu aktīvu vielu vai pirotehniskas munīcijas izšaušanai vai kas pārveidoti par salūta vai akustiskiem ieročiem; iii) dezaktivēti šaujamieroči tagad ir jādeklarē (C kategorija), un iv) dezaktivēti šaujamieroči vairs netiek izslēgti no šaujamieroča definīcijas Direktīvas 91/477 izpratnē¹⁰⁰.

116. Ar pusautomātiskiem ieročiem saistītās bažas ir sīki izklāstītas sagatavošanas materiālos¹⁰¹. Prezidentūra norādīja, ka priekšlikums, kas attiecas uz pusautomātiskiem ieročiem, ir pretrunīgs. No vienas puses, šādi ieroči varētu būt ļoti bīstami, jo to ietilpība (patronu skaits) ir liela un tos var viegli pārveidot par automātiskiem ieročiem. No otras puses, daudzas dalībvalstis uzskatīja, ka šādiem ieročiem būtu jāpaliek B kategorijā. Attiecīgi prezidentūra lūdza dalībvalstis iesniegt pierādījumus šajā jautājumā, un tie tika ņemti vērā likumdošanas procedūras laikā¹⁰². Saistībā ar B kategorijas tvēruma izmaiņām likumdevējam bija pieejami vairāki ziņojumi par šaujamieroču klasifikāciju saskaņā ar Direktīvu 91/477 un par iekšējā tirgus netraucētas darbības riskiem.

117. Dezaktivētu šaujamieroču iekļaušana C kategorijas 6. punktā un šaujamieroča definīcijas maiņa, iekļaujot tajā šādus ieročus, ir vienas monētas divas puses, un abi šie jautājumi ir skatāmi kopā. Komisija uzsvēra jautājumu par dezaktivētu šaujamieroču reaktivēšanu¹⁰³. Konkrēts jautājums rodas par iekšējā tirgus netraucētu darbību, jo valstis, kas parakstījušas ANO Protokolu par šaujamieroču nelikumīgu ražošanu un tirdzniecību (ieskaitot 28 ES dalībvalstis), dezaktivētu šaujamieroci var klasificēt kā šaujamieroci saskaņā ar valsts tiesību aktiem un, pamatojoties uz tiem, veikt nepieciešamos pasākumus. Tā rezultātā dažādas dalībvalstis varētu viegli ieviest atšķirīgus noteikumus, tādējādi apdraudot iekšējā tirgus mērķus¹⁰⁴. Turklāt tika konstatēti noteikti īpaši drošības riski, proti, trauksmes ieroču pārveide par pilnībā aktīviem ieročiem; pusautomātisko ieroču pārveide par automātiskiem ieročiem; dezaktivētu šaujamieroču reaktivācija; marķējuma dzēšana, un mantotu ieroču nelikumīga izmantošana. Visas šīs darbības rada bažas par drošību dalībvalstu līmenī.

100 Skat. iepriekš 24. punktu.

101 Skat. COM(2015) 751, 13. lpp.

102 Skat. Iestāžu dokumentu 2015/0269 (COD) (2016. gada 8. jūnijs) 9841/16, skat. sīkāk COM(2012) 415, Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei "Iespējamās priekšrocības un trūkumi, veicot vienkāršošanu un iedalot šaujamieročus tikai divās kategorijās (aizliegti vai atļauti), ar mērķi nodrošināt labāku iekšējā tirgus darbību attiecībā uz šiem ražojumiem" (2012. gada 26. jūlijs) (turpmāk tekstā – "COM(2012) 415").

103 Skat. COM(2015) 751, 22. punkts, skat. arī Eiropas Parlamenta 2016. gada 2. augusta ziņojumā A8-0251/2016 sniegtos ziņotāja apsvērumus, 65. lpp.

104 Skat. COM(2015) 751, 28. un 30. punkts.

118. Man šķiet, ir skaidrs, ka ES likumdevējs, formulējot Direktīvā 2017/853 iekļautos grozījumu noteikumus, patiešām ir ņēmis vērā attiecīgos tehniskos faktorus un apstākļus un neviens no šiem noteikumiem nav izvērtēts acīmredzami kļūdaini.

119. Tas nozīmē, ka, manuprāt, otrā pamata otrā daļa ir pilnībā nepamatota un attiecīgi otrais pamats nav pamatots.

Trešais pamats – tiesiskā drošība

120. Čehijas Republika norāda, ka, pieņemot atsevišķus Direktīvas 2017/853 noteikumus, ES likumdevējs esot pārkāpis tiesiskās drošības principu. Šajā saistībā Čehijas Republika norāda uz: Direktīvas 1. panta 6. punktu (ar ko tiek iekļauts 5. panta 3. punkts); 1. panta 7. punkta b) apakšpunktu (ar ko tiek iekļauts 7. panta 4.a punkts), un 1. panta 19. punktu (ar kuru I pielikuma II daļā A kategorijā tiek pievienots 7. un 8. punkts)¹⁰⁵. Čehijas Republika norāda, ka attiecīgo noteikumu būtiskās sekas esot tādas, ka tad, ja Tiesa nolemtu tos atcelt, noteikti būtu pilnībā jāatceļ visa Direktīva 2017/853.

121. Pamatojot savu apgalvojumu, Čehijas Republika norāda, pirmkārt, ka no tiesiskās drošības viedokļa apstrīdētie noteikumi ir pilnīgi neskaidri. Tāpēc tie neļaujot attiecīgajām personām nepārprotami noskaidrot viņu tiesības un pienākumus. Otrkārt, tā apgalvo, ka Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkts, kas ir iekļauts ar Direktīvu 2017/853 (“noteikums par iepriekš spēkā esošo nosacījumu saglabāšanu”), faktiski liekot dalībvalstīm pieņemt valsts tiesību aktus, kuriem būs atpakaļejošs spēks. Tāpēc tas neatbilstot tiesiskās paļāvības principam.

122. Parlaments un Padome nepiekrīt tam, kā apstrīdētos noteikumus interpretē Čehijas Republika, un norāda, ka trešais pamats būtu noraidāms.

123. Es uzskatu tāpat.

124. Saskaņā ar tiesiskās drošības principu tiesību normām ir jābūt skaidrām un precīzām un ar paredzamu iedarbību, lai tādējādi ieinteresētās personas varētu novērtēt savu juridisko situāciju un attiecības, ko reglamentē Savienības tiesību sistēma¹⁰⁶.

125. Direktīvas 91/477 5. panta 3. punkts ir jālasa, ņemot vērā Direktīvas 2017/853 23. apsvērumu. Šajā apsvērumā būtībā ir norādīts, ka daži pusautomātiskie šaujamo ieroči, ja to ietilpība patronu skaita ziņā ir ļoti augsta, varētu būt ļoti bīstami¹⁰⁷. ES likumdevējs bija ieinteresēts nodrošināt, lai šaujamo ieroči, kas nav aizliegti, netiktu pārveidoti par daudz bīstamākiem ieročiem. Grozītās Direktīvas 91/477 5. panta 3. punkta mērķis tādējādi ir novērst iespējamu nepilnību, paredzot, ka šādu šaujamo ieroču atļauja ir jāatsauc, ja persona, kurai izsniegta atļauja iegādāties vai glabāt minētos ieročus, spēj palielināt šaušanas jaudu, kā noteikts minētajā noteikumā¹⁰⁸. Tādas pašas bažas attiecas uz pusautomātiskajiem šaujamo ieročiem ar patronām, kurām uzsitiens notiek pa patronas centrālo kapsulu, un pusautomātiskiem garstobra ieročiem, kas uzskaitīti attiecīgi Direktīvas 2017/853 I pielikuma II daļas 7. un 8. punktā.

126. Es uzskatu, ka abu šo kopā ņemto tekstu formulējums ir pietiekami skaidrs un precīzs, lai atbilstu tiesiskās drošības principa prasībām.

¹⁰⁵ Es atsaucos uz šiem Direktīvas 2017/853 pantiem kā uz “apstrīdētajiem noteikumiem”, skat. 19., 20. un 24. punktu.

¹⁰⁶ Spriedums, 2015. gada 5. maijs, Spānija/Padome, C-147/13, EU:C:2015:299, 79. punkts.

¹⁰⁷ Skat. iepriekš 17. punktu.

¹⁰⁸ Direktīvas 5. panta 3. punktu piemēro, ja vien attiecīgajai personai nav piešķirta atļauja saskaņā ar 6. pantu vai atļauja, kas apstiprināta, atjaunota vai pagarināta, ievērojot ar Direktīvu 2017/853 grozītās Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punktu.

127. Čehijas Republika būtībā cenšas arī apgalvot, ka Direktīvas 91/477 jaunais 7. panta 4.a punkts, kas iekļauts ar Direktīvas 2017/853 1. panta 7. punktu, neatbilstot tiesiskās paļāvības principam. Tas ar atpakaļejošu spēku ietekmējot to personu tiesības, kas saskaņā ar Direktīvu 91/477, pirms tā tika grozīta ar Direktīvu 2017/853, ir likumīgi iegādājušās un tur civilai lietošanai paredzētus pusautomātiskos ieročus. Tagad šie ieroči esot aizliegti.

128. Ir labi zināms, ka tiesiskās paļāvības aizsardzības princips ir viens no Eiropas Savienības pamatprincipiem un ka tas izriet no tiesiskās drošības principa¹⁰⁹. Ikvienai personai, attiecībā uz kuru ES iestāde ir devusi pamatotas cerības, ir tiesības balstīties uz šo principu. Par solījumiem, kas varētu radīt šādas cerības, lai arī kāda būtu forma, kurā tie ir paziņoti, ir uzskatāma konkrēta, beznosacījumu un saskaņota informācija no pilnvarotiem un ticamiem avotiem. Turpretim neviens nevar atsaukties uz šī principa neievērošanu, ja administrācija viņam nav sniegusi konkrētus solījumus¹¹⁰.

129. Es uzskatu, ka šeit nekas neliecina par šādiem solījumiem.

130. Pirmkārt, nav sniegti pierādījumi, kas liecinātu, ka ES iestādes saistībā ar ieroču klasifikāciju būtu devušas kādus solījumus par to, ka pusautomātiskie ieroči varētu netikt pārklasificēti aizliegtu ieroču kategorijā. Drīzāk Direktīvas 2017/853 sagatavošanas materiāli norāda uz pretēju secinājumu. Šaujamo ieroču klasificēšana ir jautājums, kas jau kādu laiku un pietiekami detalizēti tika izvērtēts pirms Direktīvas 2017/853 ieviešanas¹¹¹.

131. Otrkārt, 7. panta 4.a punkts būtu jālasa saistībā ar grozītās Direktīvas 91/477 6. pantu. Šajā minētajā pantā ir ieviesti vairāki izņēmumi no A kategorijas šaujamo ieroču aizlieguma¹¹². Direktīvas 7. panta 4.a punktā ir paredzēts vēl viens iespējams izņēmums. Tajā dalībvalstīm ir ļauts apstiprināt, atjaunot vai pagarināt iepriekš (pirms grozījumiem) B kategorijā iekļauto pusautomātisko ieroču atļaujas. Tādējādi ar 7. panta 4.a punktu tiek *mazinātas* aizlieguma sekas, ko rada kategorijas maiņa, ļaujot attiecīgajām personām turpināt šo ieroču turēšanu pienācīgā uzraudzībā. Man šķiet, ka tas ir pilnīgs pretstats nelikumīgai atpakaļejoša spēka ieviešanai. Piebildīšu, ka 7. panta 4.a punkts katrā ziņā ir diskrecionāra norma. Tādējādi, ja dalībvalsts uzskata, ka 7. panta 4.a punkta transponēšana varētu radīt konkrētas problēmas esošo valsts tiesību normu dēļ, tai nav obligāti jāļauj personām, kas tur par aizliegtajiem kļuvošos ieročus, izmantot šā izņēmuma priekšrocības.

132. Treškārt, Tiesa ir konsekventi spriedusi, ka tiesiskās paļāvības principa aizsardzības piemērošanas joma nevar būt tik plaša, lai vispārīgi kavētu jaunā noteikuma piemērošanu tādu situāciju vēlākām sekām, kas radušās iepriekšējo noteikumu pastāvēšanas laikā¹¹³.

133. Tādējādi es uzskatu, ka trešais pamats ir noraidāms kā nepamatots.

Ceturtais pamats – vienlīdzīga attieksme

134. Ar savu pēdējo pamatu Čehijas Republika apgalvo, ka Direktīva 2017/853 esot spēkā neesoša, jo ar to tiekot pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips. Šis arguments ir pamatots ar to, ka (grozītās) Direktīvas 91/477 6. panta 6. punktā esot sniegts īpašs noteikums, kas paredz izņēmumu Šveicei attiecībā uz A kategorijas šaujamo ieroču lietošanas aizliegumu.

135. Parlaments un Padome apgalvo pretējo.

109 Spriedums, 2013. gada 14. marts, *Agrargenossenschaft Neuzelle*, C-545/11, EU:C:2013:169, 23. punkts un tajā minētā judikatūra.

110 Spriedums, 2013. gada 14. marts, *Agrargenossenschaft Neuzelle*, C-545/11, EU:C:2013:169, 24. un 25. punkts un tajos minētā judikatūra.

111 Skat. COM(2012) 415.

112 Skat. iepriekš 20. punktu, it īpaši attiecībā uz 6. panta 2.–6. punktā minētajiem izņēmumiem.

113 Spriedumi, 2002. gada 18. aprīlis, *Duchon*, C-290/00, EU:C:2002:234, 21. punkts, un 2008. gada 11. decembris, *Komisija/Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, EU:C:2008:709, 43. punkts un tajā minētā judikatūra.

136. Es piekrītu Parlamentam un Padomei.

137. Vispārējais vienlīdzīgas attieksmes princips kā vispārējs ES tiesību princips noteic, ka pret salīdzināmām situācijām nevar izturēties atšķirīgi un pret dažādām situācijām savukārt nevar izturēties vienādi, ja vien šāda pieeja nav objektīvi attaisnojama¹¹⁴.

138. Atbilstoši LES 4. panta 2. punktam ES likumdevējam ir jārikojas tā, lai ievērotu gan dalībvalstu vienlīdzību, gan to nacionālo identitāti. Manuprāt, tieši to likumdevējs ir centies panākt ar “Šveices izņēmumu”.

139. Ar Direktīvu 2017/853 grozītajā 6. panta 6. punkta pirmajā daļā ir sniegts satvars, kādos gadījumos aizliegumam iegādāties un glabāt A kategorijas 6. un 7. punktā klasificētos šaujamočus ir piemērojams vispārējs izņēmums¹¹⁵. Direktīvas 6. panta 6. punkta otrajā daļā ir vienkārši sniegts īpašs noteikums valstij, kurā daudzus gadus ir bijusi rezervistu armija uz iesaukuma bāzes. Nav strīda par to, ka šim nosacījumam atbilst tikai Šveice. Šis izņēmums ir izdarīts, lai ņemtu vērā, ka šāda valsts spēj izsekot un uzraudzīt attiecīgās personas (kā arī ieročus) sabiedriskās drošības un drošuma nodrošināšanas nolūkā.

140. Katras dalībvalsts situācija ir īpaša. Tā atšķiras atkarībā no kultūras un tradīcijām. Tāpēc nevaru piekrist, ka visās dalībvalstīs, tostarp četrās Šengenas valstīs (no kurām viena ir Šveice), situācija automātiski ir pilnībā salīdzināma visādā ziņā. Tāpēc uzskatu, ka 6. panta 6. punkts nav diskriminējošs.

141. Es secinu, ka ceturtais pamats nav pamatots, un iesaku Tiesai to noraidīt.

Secinājumi

142. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus un piemērojot Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktu un 140. panta 1. punktu par tiesāšanās izdevumu sadali, iesaku Tiesai:

- noraidīt Čehijas Republikas prasību;
- piespriest Čehijas Republikai segt savus, kā arī atlīdzināt Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes tiesāšanās izdevumus;
- piespriest Francijas, Ungārijas un Polijas valdībām un Eiropas Komisijai segt savus tiesāšanās izdevumus.

¹¹⁴ Spriedums, 2008. gada 16. decembris, *Arcelor Atlantique et Lorraine* u.c., C-127/07, EU:C:2008:728, 23. punkts.

¹¹⁵ Skat. iepriekš 24. punktu.